

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 14Co/58/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1523201580
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Kriváňová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2025:1523201580.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte v zložení: predsedníčka senátu JUDr. Darina Kriváňová a členovia senátu JUDr. Michaela Krajčová a JUDr. Natália Kolláriková, v spore žalobcu: K. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. 8, XXX XX B., zastúpeným JUDr. Marta Vícenová - advokát, so sídlom Záhorácka 5478/15B, 901 01 Malacky, proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra SR, so sídlom Pribinova 2, 812 71 Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Mestského súdu Bratislava IV, č.k. B5-74C/50/2023-256 zo dňa 18. marca 2025, takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave rozsudok Mestského súdu Bratislava IV, č.k. B5-74C/50/2023-256 zo dňa 18. marca 2025, vo výroku, ktorým súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 2.000 eur a vo výroku o trovách konania z r u š u j e a v e c v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Mestský súd Bratislava IV rozsudkom č.k. B5-74C/50/2023-256 zo dňa 18. marca 2025 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.000 eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšnej časti žalobu zamietol a žalobcovi priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% z priznanej sumy.

2. Žalobca si podanou žalobou uplatnil nárok na zaplatenie sumy 6.002,60 eur proti žalovanému ako náhradu nemajetkovej ujmy. Žalobu odôvodnil tým, že tento nárok si uplatňuje ako príslušník hasičského a záchranného zboru, vykonáva štátnu službu na O. stanici X v B., v služobnom pomere podľa zákona č. 315/2001 Z.z.. Náhrady škody sa domáha z dôvodu porušenia práva Európskej únie, z dôvodu nesprávnej transpozície smernice EP a Rady č. 2003/88/ES, do zákona č. 315/2001 Z.z. Týmto postupom došlo k porušeniu práv žalobcu vyplývajúcich z únievého práva, a to k strate odpočinku a porušeniu jeho osobnostných práv, čím došlo k založeniu jeho nároku na náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy.

3. Žalobca v odôvodnení svojho návrhu uviedol, že služobný čas príslušníka Hasičského a záchranného zboru je rozvrhnutý nerovnomerne tak, že sa skladal v roku 2020, 2021 zo 17 hodinových pracovných zmien, po ktorých nasleduje určená 7 hodinová služobná pohotovosť na pracovisku, v roku 2022, 2023 zo 16 hodinových pracovných smien, po ktorých nasleduje určená 8 hodinová služobná pohotovosť na pracovisku, t.j. v rámci jednej pracovnej smeny strávi na pracovisku sústavne 24 hodín. Služobná pohotovosť je rozdelená na aktívnu časť (práca nadčas) a neaktívnu časť. Je určovaná na čas nočných hodín. V prípade vyhlásenia poplachu a počas služobnej pohotovosti sa mení na prácu nadčas. Žalobca sa musí aj v neaktívnej časti pohotovosti zdržiavať na pracovisku, nesmie sa vzdialiť a musí byť pripravený na vykonanie zásahu do 1minúty. Napriek tomu sa neaktívna časť pracovnej pohotovosti nezapočítava do fondu pracovného času. Aj keď je reálne na pracovisku, v rámci fondu pracovného času sa mu toto nevykazuje. Potom sa javí, že jeho priemerný týždenný pracovný čas neprekračuje 48 hodín, čo je v rozpore so skutočnosťou. Jeho priemerný týždenný pracovný čas počas celého žalovaného obdobia značne presahuje nielen 40 hodinový týždenný služobný čas ale aj maximálne

prípustný v dĺžke 48 hodín. Smernica je norma komunitárneho práva, ktorú je Slovenská republika povinná dodržiavať. Vychádza zo zásady prednosti komunitárneho práva a jeho priameho účinku, čím je založená absolútna a objektívna zodpovednosť štátu za škodu. Aktuálne znenie zákona o HaZZ umožňuje služobnému úradu rozvrhnúť služobný čas tak, že tento pravidelne prekračuje smernicou stanovený maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas. Zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva, že by služobná pohotovosť na mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť služobného času hasičov a čas služobnej pohotovosti sa tak nezapočítava do pracovného času príslušníka HaZZ. Služobný čas tak presahuje maximálnu hranicu stanovenú v čl. 6 písm. b) Smernice. Preto nebola správne implementovaná do právneho poriadku SR.

4. Žalobca si uplatňuje náhradu za žalované obdobie od apríla 2020 (splatná 10.05.2020) do marca 2023 (splatná 10.04.2023), kedy odpracoval v priemere pracovný čas 55,50 hodín týždenne. Jeho právo vyplývajúce zo smernice tak bolo a je sústavne porušované. Náš právny poriadok neobsahuje žiadne konkrétne ustanovenia pre posúdenie a určenie výšky náhrady škody, ktorá vznikla porušením práva únie. Analogicky je potrebné použiť § 11 až 13 Občianskeho zákonníka. Je porušované najmä právo žalobcu na ochranu zdravia. Zároveň je porušované jeho osobnostné právo na súkromie a rodinný život. Opísaným stavom dochádza k porušovaniu jeho práv na ochranu zdravia, telesnej a psychickej integrity, spočívajúce v porušovaní jeho práva na primeranú dobu odpočinku, práva na súkromie a rodinný život, a to v príčinnej súvislosti s tým, že reálne musí odpracovať viac ako v zmysle smernice bol povinný. Práca hasiča je náročná, nasadzuje vlastný život, o to viac potrebuje dostatočný odpočinok po práva na regeneráciu. Negatívne následky sa prejavujú aj tým, že sa stará o chorú matku a čas, ktorý by jej mohol venovať venuje práci. Často odpracuje až 8 hodín nad rámec maximálneho hodinového týždenného pracovného času. Následne sa vracia vyčerpaný a zostáva mu minimum voľného času aby sa mohol venovať matke, domácnosti či osobným záľubám.

5. Pri vyčíslení škody vychádzal z ustanovení peňažných náhrad za služobnú pohotovosť § 122 ods. 1 a 2 zákona o HaZZ. Hodiny, ktoré odpracoval nad limit, možno analogicky posúdiť ako odpracovanie mimo rozvrhnutia služobného času, keďže tento mal byť rozvrhnutý tak, aby k porušovaniu jeho práv nedochádzalo. Náhrada škody tak predstavuje rozdiel medzi peňažnou náhradou uvedenou v § 122 ods. 1 a peňažnou náhradou v § 122 ods. 2 písm. a) zákona o HaZZ. Výšku nemajetkovej ujmy určuje ako súčin počtu odpracovaných hodín služobnej pohotovosti za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku a sumy zodpovedajúcej 35% peňažnej náhrady z príslušnej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roka a v prípade odpracovania služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, ako súčin odpracovaných hodín v čase pracovného pokoja a sumy zodpovedajúcej 70% peňažnej náhrady z príslušnej hodinovej sadzby za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku. Primeraná náhrada škody predstavuje rozdiel medzi výškou náhrady pri nariadenej služobnej pohotovosti a výškou náhrady za určenú služobnú pohotovosť. Jednotlivé dielčie nároky vznikali postupne, osobitne za každý mesiac, v ktorom boli jeho práva porušované, ku dňu splatnosti každej mesačnej mzdy. Rozhodujúcim momentom vzniku ujmy je výplatný termín. Mzda príslušníkov HaZZ je splatná vždy k 10dňu nasledujúceho mesiaca. Žalobca si uplatňuje obdobie spätne za 3 roky pred podaním žaloby, počínajúc splatnosťou za apríl 2020, splatná 10.05.2020. Náhradu škody matematicky vyčíslil podľa počtu hodín služobnej pohotovosti, ktoré reálne odsľúžil, a ktoré mu neboli započítané do služobného času, v celkovej sume 6.002,60 eur.

6. Žalovaný v písomnom vyjadrení uviedol, že z článku 1 ods. 2 Smernice 2003/88/ES vyplýva jej vecná pôsobnosť. Otázka osobnej pôsobnosti, t.j. určenia jednotlivých odvetví činnosti, na ktoré sa má smernica vzťahovať, je upravená v čl. 1 ods. 3 a čl. 1 ods. 4. Pôsobnosť je v týchto článkoch vymedzená s odkazom na čl. 2 smernice Rady 89/391/EHS. Rozsah pôsobnosti smernice 2003/88/ES je pozitívne vymedzený v čl. 2 ods. 1 Smernice 89/391/EHS ako aj negatívne vymedzený v čl. 2 ods. 2 Smernice 89/381/EHS. Smernica 2003/88/ES sa neuplatňuje na odvetvia činností, ktoré zahŕňajú určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany. Vzhľadom na charakter vykonávaných činností a s tým spojený rozvrh služobného času sa smernica 2003/88/ES na služobný pomer príslušníkov Hasičského a záchranného zboru nevzťahuje v plnom rozsahu, preto jej ustanovenia nemohli byť porušené. Štátnu službu príslušníkov HaZZ vykonávajúci zásahovú činnosť možno subsumovať pod negatívne vymedzenie pôsobnosti Smernice 89/391/EHS v článku 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS. Oproti štandardným pracovnoprávnym vzťahom štátna služba príslušníkov HaZZ vykazuje aj špecifiká štátnej služby príslušníkov Policajného zboru ako aj profesionálnych vojakov (napr. osobitný

systém sociálneho zabezpečenia, prísna subordinácia a pod.). Rovnako úlohy, ktoré príslušníci plnia, možno podľa súvisiacich právnych predpisov týkajúcich sa civilnej ochrany, integrovaného záchranného systému ako aj právnej úpravy samotného HaZZ, bez akýchkoľvek pochybností subsumovať pod pojem „osobitné činnosti služieb civilnej ochrany“ v zmysle čl. 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS. Žalobca si neprávne vykladá pôsobnosť smernice, keďže sa nevzťahuje na príslušníkov HaZZ. Žalobcovi tak nemohla vzniknúť škoda, nakoľko ustanovenia smernice sa na neho nevzťahujú. Žalovaný poukázal na nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalobcu. Uviedol, že žalobca nezažaloval svojho zamestnávateľa ale štát, v mene ktorého koná ten ústredný orgán štátnej správy, do ktorého spôsobilosti patrí oblasť štátnej správy pre HaZZ, čo je zásadný rozdiel v označení žalovaného, teda jeho pasívnej legitímácie. Ak žalobca tvrdil, že mu zamestnávateľ určoval pohotovosť nad smernicou povolený limit, mal na túto skutočnosť upozorniť svojho nadriadeného a žiadať aby mu táto nebola určovaná. Žalobca za každú hodinu určenej služobnej pohotovosti, vrátane tých hodín, o ktorých tvrdí, že mali byť vykonané nad limit určený smernicou, mu boli riadne vyplatené príslušné zložky služobného príjmu, resp. poskytnuté náhradné voľno. Miera zodpovednosti za prípadnú škodu sa musí medzi Slovenskou republikou a Ministerstvom vnútra, resp. HaZZ rozlišovať. Nie je prípustné, aby sa zodpovednosť SR odvodzovala od individuálneho prístupu inej osoby k pracovnoprávnym vzťahom konkrétneho zamestnanca. Slovenská republika a Ministerstvo vnútra SR sú dva samostatné a nezávislé subjekty právnych vzťahov, preto podľa žalovaného nie je možné dospieť k inému záveru, než že posúdenie ich zodpovednosti za prípadný vznik škody ako dôsledok výkonu určitých práv nie je možné zamieňať. Podľa žalovaného sú tvrdenia žalobcu o nezapočítavaní doby služobnej pohotovosti do týždenného pracovného času hasičov sú neopodstatnené. Výpočet nezohľadňuje práceneschopnosti ani ďalšie neprítomnosti (čl. 16 písm. b smernice). Vo výpočte je možné ďalej zohľadniť aj dni služobného voľna poskytnuté na základe kolektívnej zmluvy, čoho dôsledkom je konštatovanie o vhodnosti transpozície smernice vzhľadom na dodržiavanie práv žalobcu v zmysle žaloby. Z hľadiska maximálneho priemerného počtu odslužených hodín týždenne vzhľadom na referenčné obdobia, bola smernica transponovaná správne. Poukazuje na čl. 2 ods. 1 smernice. Do služobného času spadá samotný výkon pracovných úloh na pracovisku na základe pokynov zamestnávateľa ako aj zdržiavanie sa na pracovisku k dispozícii zamestnávateľa na základe jeho nariadenia, napr. vo forme pracovnej pohotovosti. Pracovný čas teda zahŕňa riadny pracovný čas, prácu nadčas a pracovnú pohotovosť na pracovisku. V prípade domácej pohotovosti súdny dvor rozhodol, že do maximálneho týždenného pracovného času sa zarátava iba čas skutočného výkonu práce pre zamestnávateľa. Žalovaný poukázal na ustanovenia § 85 ods. 1, 86 ods. 1, 86 ods. 2,3, 92 ods. 1 zákona č. 315/2001, definujú služobný čas príslušníka HaZZ ako časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu, pričom umožňuje rozvrhnúť služobný čas aj nerovnomerne a súčasne jasne definuje pojem služobný deň. Okrem štátnej služby vykonávanej v riadnom služobnom čase sa za výkon štátnej služby považuje aj služobná pohotovosť v štátnej službe vykonávaná v mieste výkonu štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v rámci riadneho rozvrhnutia služobného času a štátna služba nadčas. Žalovaný tvrdil, že žalobca zrejme opomenul najmä ustanovenia § 86 ods. 2 a § 92 ods. 1 rozhodne nepopierajú, že služobná pohotovosť v štátnej službe je výkonom štátnej služby, ale svojou formuláciou účelovo vystihujú rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe a nariadenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe. Žalovaný súčasne poukazuje aj na čl. 15 smernice, ktorý umožňuje dohodnúť priaznivejšie podmienky napr. v kolektívnych zmluvách. Tvrdenie žalovaného podporuje aj kolektívna zmluva vyššieho stupňa na rok 2019- 2020, 2021, 2022 a 2023, ktoré rozvrhujú služobný čas na vykonávanie štátnej služby a služobnú pohotovosť. Priemerný pracovný čas podľa smernice pre každé obdobie 7 dní nesmie prekročiť 48 hodín vrátane nadčasov, pričom týždenný pracovný čas pre každého zamestnanca musí byť ustanovený zákonom, správnym opatrením alebo kolektívnou zmluvou. Smernica tiež umožňuje ustanoviť odlišne referenčné obdobie iné ako 7 dní, čo prichádza do úvahy najmä pri nerovnomerne rozvrhnutom pracovnom čase. Článok 17 ods. 3 smernice poskytuje protipožiarnym službám možnosť uplatnenia výnimky a určiť dlhšie referenčné obdobie prípadne na 6 mesiacov, alebo ako je uvedené v kolektívnych zmluvách, na 12 mesiacov. Podmienkou uplatnenia je, že príslušným pracovníkom sa poskytne rovnocenný náhradný čas odpočinku alebo primeraná ochrana. Z kolektívnych zmlúv vyplýva, že hasiči vykonávajúci štátnu službu s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom majú výkon štátnej služby v rámci 12 hodinového riadneho služobného času alebo služobný čas rozvrhnutý na 17 hodín / 16 hodín vykonávania štátnej služby a časť služobnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v mieste vykonávania štátnej služby v trvaní 7/8 hodín v jednej 24 hodinovej zmene. V zmysle rozhodnutí súdneho dvora sa spôsob odmeňovania pracovníkov za čas pracovnej pohotovosti neupravuje smernicou ale vnútroštátnym právom. Napriek tomu, že vnútroštátne právo neupravuje explicitne maximálny priemerný týždenný

služobný čas uvedený konkrétnym počtom hodín, tak ako je tomu v smernici, zákon a kolektívne zmluvy dostatočne ustanovujú počty hodín služobného času hasičov, počas ktorého hasiči vykonávajú štátnu službu, ako aj rozsah hodín služby nadčas za príslušný rok. Právne predpisy tak sú transponované v čl. 6 smernice správne. Služobné dni žalobcu sú vopred plánované. S plánovaným rozvrhom je každý mesiac oboznámený najneskôr tri dni pred začiatkom nasledujúceho kalendárneho mesiaca. Rozvrh nijako nenamietal. Počas služobnej pohotovosti žalobca je fyzicky prítomný v mieste výkonu štátnej služby, pričom tento čas je určený na oddych a odpočinok. Nemá určené činnosti a nie sú naňho kladené žiadne úlohy. S výnimkou vyhláseného výjazdu, kedy má prerušenú služobnú pohotovosť a má riadne platený výkon štátnej služby nadčas. V období rok 2020 vykonal 490 hodín služobnej pohotovosti, z čoho len 22,6 hodín bola aktívna časť. Počas roka 2021 651 hodín služobnej pohotovosti, len 9,8 hodín aktívna časť. Počas 2022 752 hodín služobnej pohotovosti z čoho 27,35 hodín aktívna časť. Počas 2023 len 3,05 hodiny aktívnej časti, zvyšných 276,95 hodín neaktívna časť. Pre príslušníkov HaZZ vyplýva viacero výhod - dovolenka nad rámec zákonnej úpravy, ďalšie služobné voľno priznané z kolektívnej zmluvy, každoročné rekondičné pobyty, náhradné voľno za prácu vo sviatok, pravidelné lekárske prehliadky, vďaka čomu čerpajú voľno viac ako pracovníci v inom odvetví. V smernici sa stanovuje maximálny týždenný pracovný čas, ide však o priemer, ktorý možno vypočítať za referenčné obdobie nepresahujúce 4 mesiace. Žalovaný má za to, že na účely smernice treba do maximálneho času započítavať iba čas, ktorý žalobca pracuje, t.j. je na pracovisku, služobnej ceste, prípadne na školení. Do maximálneho času nemožno zarátať čas kedy čerpá náhradné voľno, dovolenku, dodatkovú dovolenku, PN, OČR, lekára, otcovskú dovolenku alebo je na rekondičnom pobyte. Počas tohto času žalobca nepracuje ani nevykonáva činnosti vyplývajúce z popisuje služobných činností.

7. Žalovaný preto tvrdil, že žalobca neosvedčil, že by mu vznikol nárok na náhradu škody. Keď veľmi nejasným spôsobom stanovil škodu tým, že vykonával nariadenú služobnú pohotovosť, za ktorú bol v zmysle legislatívy odmeňovaný. V čase služobnej pohotovosti sa od žalobcu nevyžaduje aktívna činnosť a mimo času skutočného výkonu práce môže odpočívať alebo sa venovať inej činnosti. Žalobca nemusí byť bdely a aktívny počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti. Napriek tomu zamestnávateľ mu vypláca dohodnutú odmenu za takto strávený čas, t.j. nielen za vykonanú prácu. Žalobca dostáva za takýto čas pracovnú odmenu, ktorou mu zamestnávateľ kompenzuje to, že v prípade zásahu bude k dispozícii. Žalobca sa pred nástupom do štátnej služby mal možnosť oboznámiť so všetkými podmienkami výkonu služby, vedel o platových podmienkach, o služobnej pohotovosti a služobnom čase, ako aj ďalších právach a povinnostiach a akceptoval ich bez výhrad. Žalobca ani netvrdí, že by to malo negatívny dopad na jeho zdravotný stav či medzilidské vzťahy. Žalobcom uplatnené nároky majú charakter mzdových nárokov. Nemajetková ujma mohla vzniknúť až konkrétnym porušením ustanovení smernice a len v rozsahu tohto porušenia. Výška požadovaná žalobcom je neprímeraná, a to aj s porovnaním výšky náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov. Žalobca je povinný nielen uviesť ale aj preukázať aká ujma mu vznikla. Prímeraná výška v obdobných rozhodnutiach predstavuje približne 1.000 až 2.500 eur.

8. Žalobca vo vyjadrení zo dňa 11.12.2023 uviedol, že ako hasič pracuje od r. 2015. Od apríla 2020 do marca 2023 odpracoval spolu 2.061,91 hodín služobnej pohotovosti, ktoré neboli započítané do fondu pracovného času. Priemerný týždenný pracovný čas žalobcu v tomto období predstavoval 55,50 hodín týždenne. Cieľ článku 6 písm. b) smernice nebol dosiahnutý. Jasne stanovuje, že priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín. Výsledkom právnej úpravy v zákone o HaZZ je, že hoci v prípadoch výkonu štátnej služby v rámci služobného času aj štátnej služby v rámci určenej služobnej pohotovosti, ide o výkon štátnej služby, služobná pohotovosť sa nezapočítava do služobného času hasiča. Nakoľko smernica je určená žalovanému ako štátu, ktorý zodpovedá za jej správne prebratie, v konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym prebratím do právneho poriadku je pasívne vecne legitimovaný žalovaný (štát). Súdny dvor EÚ tiež rozhodol, že smernica sa má uplatniť na činnosti hasičského zboru. Súdny dvor EÚ tiež opakovane judikoval, že čas pracovnej pohotovosti na pracovisku je potrebné v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času. Nakoľko žalobca musí byť počas výkonu služobnej pohotovosti k dispozícii zamestnávateľovi na pracovisku, celý čas služobnej pohotovosti je potrebné započítavať do pracovného času žalobcu. Žalobca tvrdil, že predpoklady zodpovednosti za škodu spôsobením práva únie boli v prejednávanej spore splnené. Podľa výsledkov dokazovania v spornom období žalobcov priemerný služobný čas každý mesiac presiahol hranicu 48 hodín. Porušenie článku 6 písm. b) smernice je tak dostatočne závažné. Žalobca musel odpracovať viac, ako by bol povinný a prichádzal o čas, ktorý mohol venovať svojim najbližším, priateľom, záľubám, resp. iným aktivitám, ktoré nesúvisia s

jeho pracovným zaradením. Náhrada škody musí byť primeraná vzniknutej škode. Náš právny poriadok nemá výslovnú úpravu ohľadne práva jednotlivca na náhradu škody proti štátu spôsobenej porušením práva únie. Ujma žalobcu má najbližšie k zásahu do osobnosti žalobcu. Výpočet žalovaného ohľadne priemerného týždenného pracovného času hasiča nevychádzal z konkrétnych listinných dôkazov, keďže žiadne nepredložil. Žalobca uvádza presné údaje o výkone služby, ktoré vychádzajú z údajov vyplývajúcich z výplatných pásov a predložených mesačných výpisov z plánu služieb z dochádzkového systému Q.. Žalobca je oddelený od svojho vlastného sociálneho súkromného prostredia a rodinných a spoločenských väzieb a jeho možnosť organizovať si svoj súkromný čas a program, venovať sa vlastným potrebám je prakticky vylúčená. Právo na jeho odpočinok je permanentne niekoľko rokov porušované. Žalobca plní v spoločnosti veľmi zodpovedné úlohy, je dôležité aby mal možnosť si po práci odpočinúť. Hodiny, ktoré odpracoval nad limit maximálneho priemerného týždenného pracovného času, je možné analogicky posúdiť ako odpracované mimo rozvrhnutia služobného času, keďže služobný čas by mal byť rozvrhnutý tak, aby k porušovaniu práv nedochádzalo, pričom k porušeniu práv žalobcu dochádzalo práve výkonom služobnej pohotovosti. Vyžadovanie splnenia podmienky, aby dotknutí pracovníci najprv požiadali svojho zamestnávateľa o skončenie porušovania práva únie by malo za následok, že orgánom dotknutého členského štátu by sa umožnilo, aby bola povinnosť dbať o dodržiavanie takýchto noriem systematicky prenášaná na jednotlivca, čím by sa umožnilo, aby boli orgány v prípade nepodania takejto žiadosti vyňaté z ich dodržiavania.

9. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 21.03.2024 uviedol, že v morálnej sfére žalobcu neexistuje závažná ujma ako nevyhnutná kategória determinujúca danosť nároku na náhradu škody. Pre žalovaného je nepochopiteľné, prečo sa žalobca domáha náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú ako sám uvádza, vyčíslil podľa celkového počtu hodín služobnej pohotovosti, ktoré považuje za nad rámec stanovený smernicou a podľa rozdielu hodinovej sadzby funkčného platu žalobcu a odmenou, ktorá mu bola za služobnú pohotovosť vyplatená. Pre účely konania je irelevantné, aká je priemerná hodinová sadzba funkčného platu žalobcu, nakoľko sa jedná o nemajetkovú ujmu a nie mzdový nárok. Predpoklady pre vznik škody nie sú splnené. Žalobca ignoruje podmienku existencie porušenia povinnosti štátu, škodu a príčinnú súvislosť medzi nimi. Článok 6 smernice priznáva sociálne právo pracovníkom, avšak to neznamená, že je predmetný článok porušený vo vzťahu ku každému príslušníkovi HaZZ. Pre účely stanovenia výšky sumy nemajetkovej ujmy je zásada individuálneho prístupu ku každej žalobe nevyhnutná. Preto sa ani nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax. Keby aj prijmeme záver, že došlo k porušeniu smernice, tak je stále nutné skúmať rozsah nemajetkovej ujmy. Prepočty, z ktorých vychádza žalovaný poskytl Krajské riaditeľstvo HaZZ v Bratislave a vychádza z evidencie dochádzky Q..

10. Súd prvej inštancie právne vec posúdil podľa čl. 7 ods. 2 a 5 Ústavy SR, podľa čl. 1, podľa čl. 2 ods. 1 a 2, podľa ods. 5 preambuly Smernice 2003/88/ES, podľa ods. 5, ods. 10, ods. 14, ods. 15, ods. 16, preambuly Smernice 2003/88/ES, podľa čl. 6 a čl. 16 písm. b) smernice 2003/88/ES, podľa § 85 ods. 1, 2, § 86 ods. 1, 2, § 92 ods. 1, 2 zákona č. 15/2001 Z.z., podľa § 103 ods. 5, § 122 ods. 1, 3, § 12 ods. 6, zákona č. 315/2001 Z.z., § 85 ods. 9, § 96 ods. 2 Zákonníka práce, § 11, § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka a na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba žalobcu je čiastočne dôvodná.

11. Súd prvej inštancie v danej veci skúmal, či žalobcovi vznikol proti žalovanému nárok na náhradu škody, spočívajúci v nemajetkovej ujme spôsobenej žalobcovi za porušenie jeho práva na maximálny týždenný pracovný čas s poukazom na čl. 6 písm. b) smernice, ktorý podľa žalobcu nebol dostatočne prebratý do vnútroštátneho právneho poriadku Slovenskej republiky, konkrétne do zákona č. 315/2001 Z.z. Spornou bola aj otázka vecnej pôsobnosti Smernice 2003/88/ES, teda či je aplikovateľná aj pre štátnu službu príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, ďalej tiež či je žalovaný pasívne vecne legitimovaný a tiež spôsob vyčíslenia požadovanej nemajetkovej ujmy zo strany žalobcu, keď žalovaný tvrdil, že žalobca podanou žalobou požaduje náhradu mzdových nárokov.

12. K otázke pasívnej vecnej legitimácie žalovaného súd uviedol, že v danom prípade si žalobca ako jednotlivec poškodený porušením práva EÚ uplatnil náhradu škody voči Slovenskej republike ako členskému štátu EÚ. Nakoľko v danom prípade žalobca tvrdil, že nedošlo k správnej transpozícii Smernice, štát - Slovenská republika ako zodpovedný subjekt, musí byť v konaní zastúpený tým ústredným orgánom štátnej správy, ktorý zodpovedá za faktickú implementáciu únieho práva do vnútroštátneho poriadku, do ktorého daná oblasť patrí, ktorým v súlade s ust. § 11 písm. c) zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších

predpisov je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, do pôsobnosti ktorého patrí aj správa a riadenie Hasičského a záchranného zboru SR. Podľa čl. 29 smernice je táto smernica adresovaná členským štátom, pričom žalovaný ako členský štát Európskej únie a adresát smernice po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie je zodpovedný za prijatie všetkých opatrení legislatívnej a aj faktickej povahy s cieľom dosiahnutia účelu smernice. V prípade že žalovaný túto povinnosť nesplní, je zodpovedný aj za nesprávnu aplikáciu smernice, pokiaľ k nesprávnej aplikácii smernice došlo v dôsledku jej nesprávneho prebratia do právneho poriadku. Keďže žalobca sa žalobným nárokom domáha náhrady škody spočívajúcej v nemajetkovej ujme z titulu porušenia práva Európskej únie členským štátom Európskej únie, žalovaný Slovenská republika, v mene ktorej koná ústredný orgán verejnej správy, a to ministerstvo vnútra, do ktorého pôsobnosti patrí oblasť štátnej správy pre hasičský a záchranný zbor, disponuje pasívnou vecnou legitimitáciou. Námietka žalovaného o nedostatku pasívnej vecnej legitimitácie v tomto konaní preto nebola dôvodná.

13. K námietke žalovaného, že smernica by sa nemala na činnosť žalobcu aplikovať, súd uvádza, vychádzajúc z judikatúry Súdneho dvora EÚ, že z rozsahu úpravy Smernice nie sú vyňatí ani hasiči, ako to tvrdil žalovaný v rámci svojej obrany. Súdny dvor EÚ konštatoval, že článok 6 písm. b) Smernice predstavuje pravidlo sociálneho práva EÚ s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže sa jedná o minimálnu požiadavku určenú na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48 hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa nadčasy, od ktorej sa v prípade neprebratia čl. 22 ods. 1 tejto Smernice do vnútroštátneho práva nemožno v žiadnom prípade odchyliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, o ktorú išlo vo veci samej (k otázke pôsobnosti smernice aj na príslušníkov hasičského a záchranného zboru pozri aj rozhodnutia Súdneho dvora EÚ C-397/01, C-403/01, C-429/09, C-518/15). Súdny dvor judikoval, a to opakovane, že čas pracovnej pohotovosti na pracovisku je potrebné v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času (C-397/01 bod 95.) a konštatoval, že pracovná pohotovosť vykonávaná pracovníkom v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa sa považuje ako celok za pracovný čas nezávisle od toho, akú prácu skutočne pracovník vykonáva (rozsudok C437/08 bod 27.). Z uvedeného dôvodu súd posúdil ako právne irelevantnú aj námietku žalovaného ohľadne pôsobnosti smernice na služobný pomer príslušníkov hasičského a záchranného zboru.

14. V konaní sa žalobca domáhal voči žalovanému priznania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch na tom skutkovom základe, že porušením čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES dochádzalo v žalovanom období od apríla 2020 do marca 2023 k porušeniu práv žalobcu vyplývajúcich z únieového práva a porušeniu jeho osobnostných práv. Z rozhodovacej praxe Súdneho dvora EÚ vyplýva, že pre vznik zodpovednosti členského štátu za ujmu spôsobenú jednotlivcovi za porušenie právnej normy EÚ je potrebné kumulatívne splnenie nasledovných troch podmienok: 1.) cieľom porušenej normy EÚ bolo priznať jednotlivcom práva, 2.) porušenie takejto normy muselo byť dostatočne závažné a 3.) medzi porušením a škodou spôsobenou jednotlivcom musí existovať priama príčinná súvislosť (rozsudok Súdneho dvora EÚ C-429/09 vo veci Günter Fußc/a Stadt Halle, C118/08 Transportes Urbanos c/a Servicios Generales). Uvedené podmienky musia byť splnené aj vtedy, ak škoda bola spôsobená v dôsledku prijatia legislatívneho alebo administratívneho aktu, ktorý bol prijatý v rozpore s komunitárnym právom, a to bez ohľadu na charakter subjektu, ktorý tento akt prijal. Zodpovednosť členského štátu v prípade porušenia únieového práva je absolútna a objektívna, členský štát nemá k dispozícii žiadne exkulpáčne ani liberačné dôvody, a to bez ohľadu na skutočnosť, ktorý orgán v mene členského štátu škodu jednotlivcovi spôsobil.

15. K uplatnenému nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, súd uviedol, že zo znenia článku 6 písm. b) Smernice možno jednoznačne vyvodiť, že účelom právnej normy bolo priznať jednotlivcovi práva, konkrétne právo zamestnanca EÚ, aby jeho priemerný týždenný pracovný čas neprekračoval hranicu 48 hodín. Splnenie prvej podmienky na vznik zodpovednosti členského štátu na ujmu spôsobenú jednotlivcovi porušením únieovej právnej normy, je teda daná. Citovaný článok priznáva sociálne právo pracovníkom. Otázkou prípadného vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je však potrebné posudzovať individuálne, na základe konkrétnych skutkových okolností každého konkrétného prípadu (uznesenie NS SR sp. zn. 7Cdo/28/2021). Súd v danom prípade vychádzal z toho, že za pracovný čas zamestnanca je potrebné považovať všetok čas, počas ktorého sa zamestnanec, v danom prípade hasič, zdržiava na pracovisku a je pripravený na výkon práce podľa pokynov zamestnávateľa, teda aj čas tzv. neaktívnej pohotovosti, počas ktorej musí byť hasič k dispozícii a v prípade potreby

nastúpiť na samotný zásah. Do pracovného času nemožno započítať dovolenku, práceneschopnosť a iné prípady, kedy sa hasič na pracovisku nenachádza. Z vyššie uvedených ustanovení zákona č. 315/2001 Z.z. vyplýva, že zákon oddeľuje vykonávanie štátnej služby hasiča v rámci služobného času a vykonávanie štátnej služby hasiča v rámci určenej služobnej pohotovosti, pretože služobná pohotovosť hasiča bezprostredne nadväzuje na služobný čas hasiča. Výsledkom uvedenej úpravy je záver, že hoci v obidvoch prípadoch ide o výkon štátnej služby hasiča, služobná pohotovosť hasiča sa nezapočítava do služobného času hasiča. Podľa článku 2 body 1 a 2 smernice 2003/88/ES však pracovný čas predstavuje akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosť v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a (alebo) praxou a naproti tomu čas odpočinku je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom, z čoho možno vyvodiť, že čas určenej služobnej pohotovosti hasiča má byť súčasťou služobného času, pretože nejde o čas odpočinku. Zákon č. 315/2001 Z.z. tak jednoznačne v rozpore so smernicou 2003/88/ES zo služobného (pracovného) času hasiča vyčleňuje čas určenej služobnej pohotovosti. Uvedený záver vyplynul aj z vykonaného dokazovania, a to porovnaním služobného času hasiča ako vyplýval z predložených výplatných pásov a počtu odpracovaných hodín ako boli uvedené v plánoch služieb v rozhodnom období (apríl 2020 až marec 2023). Čas strávený v rámci služobnej pohotovosti nebol zohľadnený v rámci odpracovaného pracovného času žalobcu.

16. Pri posudzovaní závažnosti porušenia Smernice 2003/88/ES súd vychádzal zo skutočnosti, že priemerný pracovný čas žalobcu je potrebné posudzovať v 6 mesačnom referenčnom období, ktoré Smernica pripúšťa (ods. 16 preambuly v spojení s čl. 16 a čl. 17 ods. 3 písm. b) bod iii)) a zákon o HaZZ v ustanovení § 86 ods. 1 stanovuje. Pokiaľ ide o posúdenie rozsahu pracovného času žalobcu v priebehu jednotlivých mesiacov, súd vychádzal z počtu odpracovaných hodín ako boli stanovené v rámci výplatných pásov v spojení s hodinami strávenými pohotovosťou na pracovisku ako vyplývali z predložených výplatných pásov v spojení s predloženým plánom služieb. Súd nevychádzal z údajov fondu pracovného času. Fond pracovného času je len teoretické číslo, vyjadrujúce koľko pracovných hodín základného pracovného času má zamestnanec k dispozícii v mesiaci pri jeho spôsobe rozvrhnutia. Nehovorí však nič o tom, koľko z toho zamestnanec v mesiaci aj reálne odpracoval.

17. Ak by súd v danom prípade vychádzal len z údajov uvádzaných v predložených výplatných páskach, berúc do úvahy tam uvedený počet odpracovaných hodín žalobcu v danom mesiaci + počet hodín strávených pohotovosťou na pracovisku, je potrebné dospieť k záveru, že žalobca v jednotlivých mesiacoch odpracoval v priemere za týždeň (odpracované hodiny + hodiny pohotovosti na pracovisku) nasledovný počet hodín: V roku 2020: apríl: 57,91 hod., máj: 53,92 hod., jún: 65,12 hod., júl: 54,08 hod., august: 60 hod., sept.: 60 hod., okt.: 40,25 hod., nov.: 40,13 hod., dec.: 54,50 hod. V roku 2021: január: 25,75 hod., feb: 42 hod., mar.: 54 hod., apr.: 56,5 hod., máj: 48 hod., jún: 50,85 hod., júl: 54 hod., august: 78,50 hod., sept.: 45,25 hod., okt.: 41,96 hod., nov.: 52,75 hod., dec.: 61,18 hod. V roku 2022: jan.: 66,04 hod., feb.: 24 hod., mar.: 49,50 hod., apr.: 51,70 hod., máj: 59,20 hod., jún: 56,50 hod., júl: 32 hod., august: 60 hod., sept.: 52 hod., okt.: 41,91 hod., nov.: 39 hod., dec.: 55,62 hod., V roku 2023: jan: 60 hod., feb.: 60 hod., mar.: 30 hod. Z uvedených výpočtov možno ustáliť, že z posudzovaného obdobia celkového počtu 36 mesiacov, žalobca nestrávil v práci viac než je stanovený maximálny pracovný čas len počas 11 mesiacov. Z uvedených výpočtov možno ustáliť aj to, že maximálna dĺžka pracovného času bola opakovane vo vzťahu k žalobcovi nedodržiavaná aj v rámci jednotlivých 6 mesačných referenčných období. Už z predložených výplatných pásov tak bolo možné konštatovať, že zo strany žalovaného kontinuálne dochádzalo k porušovaniu práv žalobcu.

18. Smernica neobsahuje ustanovenia o práve na náhradu škody v prípade jej porušenia. Náhrada škody spôsobená jednotlivcovi porušením práva Európskej únie musí byť primeraná vzniknutej škode, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu práv jednotlivca. Vnútroštátne právo členských štátov Európskej únie musí určiť, aby pri dodržaní zásad rovnocennosti a efektívnosti bolo stanovené, či sa náhrada škody musí poskytnúť vo forme udelenia dodatočného náhradného voľna alebo vo forme finančného odškodnenia a tiež definovať pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady. Právny poriadok Slovenskej republiky tiež nemá výslovnú úpravu ohľadne práva jednotlivca na náhradu škody proti štátu spôsobenej porušením práva Európskej únie. Ako súd uviedol vyššie, z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca v žalovanom období bol väčšinu mesiacov v práci viac, než by prináležalo podľa maximálneho pracovného času a zároveň opakovane dochádzalo u žalobcu k prekročovaniu limitu 48-hodinového služobného času. Žalobca v dôsledku takého rozvrhu pracovného času, ktorý bol v rozpore s právom Európskej únie, prišiel o čas, ktorý by inak (za situácie, že by nemal

nariadenú pracovnú pohotovosť s povinnosťou zdržiavať sa na pracovisku) venoval rozvíjaniu osobných, rodinných, priateľských vzťahov fyzickej a psychickej relaxácii, mohol by rozhodnúť o trávení tohto času podľa vlastného uváženia. Ako vyplynulo z výpovede žalobcu na pojednávaní, v dôsledku uvedeného musel žalobca vo svojom živote obmedziť svoje športové činnosti, keďže sa venoval ľadovému hokeju a tiež stroskotali mu dva partnerské vzťahy, keďže nemal toľko času na partnerku, koľko by vzťah vyžadoval. Takéto sústavné porušovanie práva únie možno podľa názoru súdu posúdiť ako dostatočne závažné, zakladajúce právo žalobcu na náhradu škody, a to jednak vzhľadom na základný účel Smernice, ktorým je zabezpečiť ochranu zdravia a bezpečnosti pri organizácii pracovného času, ako aj vzhľadom na to, že ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy Únie, ktorá pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času neponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu. Zároveň ide o také porušenie práva Európskej únie, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora EÚ.

19. Poukazovanie žalovaného, že bolo povinnosťou žalobcu najskôr upozorniť svojho zamestnávateľa na porušovanie jeho práv, nie je podľa názoru súdu dôvodná. Na postavenie žalobcu ako hasiča sa vzťahuje judikatúra súdneho dvora (C-429/09 aC-445/06), z ktorej vyplýva, že by bolo v rozpore so zásadou efektivity uložiť poškodeným osobám povinnosť systematicky využívať všetky právne prostriedky, ktoré sú im k dispozícii, keď by to spôsobilo nadmerné ťažkosti alebo by to od nich nebolo možné rozumne vyžadovať. Výkon práv priznaných jednotlivcom priamo uplatniteľnými ustanoveniami práva únie by bol znemožnený alebo nadmerne sťažený, ak by ich návrhy na náhradu škody založené na porušení práva únie museli byť zamietnuté alebo čiastočne zamietnuté iba z toho dôvodu, že sa jednotlivci nedomáhali práva, ktoré im priznáva právo únie a ktoré im vnútroštátny zákon odoprel. Pracovník sa má považovať za slabšiu stranu v rámci pracovnoprávneho vzťahu, takže je nutné zabrániť tomu, aby ho mal zamestnávateľ možnosť v jeho právach obmedzovať. Vzhľadom na toto slabšie postavenie môže byť totiž takýto pracovník odradený od otvoreného uplatňovania svojich práv voči zamestnávateľovi, keďže uplatňovanie týchto práv ho môže vystaviť opatreniam zamestnávateľa, ktoré môžu mať vplyv na pracovnoprávny vzťah v neprospech tohto pracovníka.

20. Žalobca sa v predmetnom konaní domáhal náhrady škody, ktorú určil ako utrpenú nemajetkovú ujmu. Pokiaľ ide o uplatnenie práva na náhradu škody a spôsob jej výpočtu Smernica neobsahuje ustanovenia týkajúce sa samotného procesu náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení. Z judikatúry Súdneho dvora EÚ však vyplýva požiadavka, aby náhrada škôd spôsobených jednotlivcom porušením práva EÚ bola primeraná vzniknutej škode, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu práv poškodených. Je potrebné, aby vnútroštátne súdy zabezpečili, že zvolený spôsob náhrady škody bude v súlade so zásadou rovnocennosti (ekvivalencie) a so zásadou efektivity. Zásadu ekvivalencie pritom treba vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd nemôže v prípade konania s úniovým prvkom aplikovať prísnejšie procesnoprávne alebo hmotnoprávne pravidlá ako tie, ktoré by aplikoval v konaniach bez úniového prvku s podobným predmetom, t. j. dotknutý subjekt musí mať možnosť uplatniť si nárok, ktorý pre neho vyplýva z úniovej právnej normy za takých podmienok, za akých by si mohol uplatniť nárok založený na podobnej vnútroštátnej právnej norme bez úniového prvku. Zásadu efektivity je potrebné chápať v tom zmysle, že procesné predpisy, ktoré platia vo vnútroštátnych konaniach určených na zabezpečenie ochrany práv, ktoré zakladá úniové právo v prospech právnych subjektov, nemôže byť upravené takým spôsobom, ktorý by výkon práv priznávaných úniovým právnym poriadkom prakticky znemožňoval alebo nadmerne sťažoval. Je na vnútroštátnych súdoch, aby za dodržania uvedených zásad určili formu odškodnenia a pravidlá a spôsob výpočtu náhrady škody spôsobenej porušením normy EÚ.

21. Súd po posúdení okolností daného prípadu dospel k záveru, že je odôvodnené okolnosťami daného prípadu, aby ujma, ktorá bola žalobcovi zo strany žalovaného spôsobená tým, že bolo porušené ustanovenie Smernice upravujúce maximálny rozsah týždenného pracovného času, bola žalobcovi nahradená v peniazoch, nakoľko nahradenie vzniknutej ujmy iným spôsobom predpokladaným zákonom nepovažoval súd za účelné. Nemajetkovú ujmu nie je podľa názoru súdu možné nahradiť inak aj z toho dôvodu, že uplynutý čas už nie je možné žalobcovi vrátiť a ani nie je možné, aby ho strávil inak. Práve peňažnú náhradu považoval súd v danom prípade za spôsobilú formu odškodnenia vzniknutej ujmy. Žalobca v danom prípade svoj nárok vyčíslil poukazujúc na odmenu, ktorá sa inak priznáva za výkon nariadenej pohotovosti podľa § 122 ods. 2 zákona o HaZZ. Presnú výšku určil ako súčin počtu odpracovaných hodín služobnej pohotovosti za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku a sumy zodpovedajúcej 35% peňažnej náhrady z príslušnej hodinovej odmeny za príslušný

kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50%-15%) a v prípade odpracovanej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 zákona o HaZZ za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku v čase pracovného pokoja ako súčin odpracovaných hodín v čase pracovného pokoja a sumy zodpovedajúcej 70% peňažnej náhrady z príslušnej hodinovej sadzby za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (100%-30%). V súvislosti s predmetným výpočtom žalovaný poukázal, že žalobca sa domáha zaplatenia mzdových nárokov. Súd však uvádza, že bez ďalšieho len na základe spôsobu výpočtu požadovanej náhrady nemožno nárok žalobcu uplatnený v tomto konaní považovať za nárok vyplývajúci zo mzdových nárokov.

22. K uplatnenému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy súd uviedol, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zákon ponecháva na voľnej úvahe súdu, ktorý musí hodnotiť tak jednotlivé okolnosti, ako aj celkovú povahu konkrétneho prípadu (uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/126/2007 zo dňa 30. apríla 2008), preto súd nie je žiadnym spôsobom viazaný tým, ako žalobca požadovanú náhradu určil/vypočítal/požadoval. Neexistuje paušálny vzorec výpočtu, resp. vyčíslenia nemajetkovej ujmy (nie je objektívne kvantifikovateľná), a preto sa spôsob ustálenia výšky nemajetkovej ujmy odvíja od konkrétnej povahy posudzovaného prípadu.

23. Pri určovaní pracovnej pohotovosti spolu s určeným pracovným časom dochádzalo v prípade žalobcu opakovane k prekročeniu maximálneho limitu 48 hodinového priemerného týždenného pracovného času v rozhodnom období. Žalobca tak prišiel o hodiny voľného času, ktoré by inak mohol venovať rozvíjaniu svojich osobných a súkromných aktivít, alebo takých ktoré mohli byť venované fyzickej, psychickej relaxácii a odpočinku. Žalobca počas hodín pracovnej pohotovosti musí byť prítomný na svojom pracovisku, čo spôsobuje, že je oddelený od svojho súkromného prostredia. Prostredie, ktoré je pre žalobcu vytvorené za účelom oddychu na pracovisku, kde sa podľa jeho výpovede nachádza veľa rušivých elementov, nie je možné porovnávať s prostredím, ktoré má žalobca vytvorené vo svojom domove. Žalobca nemá možnosť venovať sa vo voľnom čase športovým aktivitám - ľadovému hokeju ako sám uviedol ani dobrovoľnej činnosti v rámci dobrovoľného hasičského zboru. V dôsledku nedostatku voľného času mu stroskotali dva partnerské vzťahy, preto žije sám. V dôsledku svojej práce musel zrušiť aj plánovanú dovolenku a robiť nadčasy.

24. Záver o dôvodnosti žaloby v časti, súd odôvodnil tým, že u žalobcu nesporne tým, že vykonáva svoju prácu nad čas povolený právom EÚ, ktorá vyžaduje, aby bol nepretržite dostupný a plne k dispozícii svojmu zamestnávateľovi, dochádza k zásahu do jeho práva na súkromie. Pre posúdenie miery závažnosti zásahu do práv žalobcu mali však vplyv aj tie skutočnosti, že žalobca ani len netvrdil, že by v dôsledku porušenia jeho práva zo strany žalovaného trpel nejakým zdravotným ochorením alebo to, že by nemal dostatok času adekvátne sa postarať o svoju chorú matku, ako to pôvodne uvádzal v podanej žalobe, keď navyše z jeho výpovede vyplynulo, že jej zdravotný stav, ako aj stav jeho otca je stabilizovaný a postupne sa lepší. Nepreukázal a ani netvrdil, že by zdravotný stav ktoréhokoľvek z jeho rodičov bol natoľko závažný, že by boli odkázaní na osobnú starostlivosť žalobcu. Je tiež potrebné uviesť, že z vyjadrení žalobcu nevyplývalo, že by mal deti, a že by v dôsledku vykonávania práce nad čas povolený právom EÚ bol ukrátený na čase, ktorý by mohol stráviť s nimi. Okrem svojich rodičov žalobca neuviedol žiadnych ďalších členov rodiny, či iných blízkych známych, vo vzťahu ku ktorým, by bolo možné badať nepriaznivé dôsledky porušovania jeho práv na maximálny pracovný čas a teda nepriaznivý vplyv na existujúce socializačné prostredie žalobcu.

25. Vychádzajúc z uvedeného preto súd po vykonanom dokazovaní považoval za primeranú peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy v prípade žalobcu sumu vo výške 2.000 eur, zohľadňujúc pritom aj rozhodnutia slovenských súdov v obdobných súdnych sporoch a v rozsahu prevyšujúcom súdom priznanú sumu 2.000 eur, súd podanú žalobu žalobcu zamietol ako nedôvodnú.

26. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa pomeru úspechu vo veci v zmysle § 255 ods. 1 CSP. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Napríklad pri sporoch o ochranu osobnosti býva pravidlom, že si žalobca svoju nemajetkovú ujmu ocení spravdila vyššie, ako na koľko mu ju odhadne súd podľa výsledkov vykonaného dokazovania. Nebolo by však celkom spravodlivé a v súlade so satisfakčnou funkciou nemajetkovej ujmy

požadovať od žalobcu, aby svoju ujmu podceňoval iba preto, aby potom nemusel hradiť trovy konania. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce (pozri k tomu napr. nález Ústavného súdu ČR, III. ÚS 170/99). Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nadväzujúca (nález Ústavného súdu SR z 15. apríla 2020, sp. zn. II. ÚS 399/2019). Súd preto žalobcovi priznal podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu zo súdom priznanej sumy 2.000 Eur. O výške trov konania rozhodne súd podľa § 262 ods. 2 CSP, po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

27. Žalovaný proti prvému a tretiemu výroku rozsudku podal odvolanie, namietal odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov, pretože súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

28. V odvolaní žalovaný uviedol, že vada konania, je vo svojej podstate porušením základného práva strany v súdnom konaní na spravodlivý proces. Toto právo je priznané tak článkom 46 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu Slovenskej republiky je za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie potrebné považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Požiadavka na riadne odôvodnenie rozsudku v konaní pred všeobecným súdom stanovuje § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého „v odôvodnení rozsudku uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé“ a tiež § 220 ods. 3 CSP, podľa ktorého „ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.“. Výkladom tohto ustanovenia možno konštatovať, že úplný, ale i čiastočný nedostatok dôvodov rozhodnutia je v rozpore s tam uvedenými požiadavkami. Tak isto aj existencia extrémneho nesúhlasu medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami (napr. prípad, kedy právne závery nevyplývajú zo skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii, uvádzanie len všeobecných súhrnných zistení bez špecifikácie jednotlivých dôkazov, z ktorých mali byť tieto zistenia vyvedené) je v rozpore s požiadavkami uvedenými v § 220 ods. 2 CSP. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strán na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán. Porušením tohto práva strany v konaní na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa preto strane v konaní takto odníma možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia opravných prostriedkov. Preto nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie (viď. napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 171/2005 zo dňa 27.04.2006). Zásada spravodlivosti sa vzťahuje na celé súdne konanie. Spravodlivosť znamená aj povinnosť súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo strany v konaní na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom prejednávanej veci. Rozhodnutie súdu musí v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na základe ktorých je založené (III. ÚS 119/03 zo dňa 16.09.2003). Obdobne podľa nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 192/2006 zo dňa 03.11.2006, ak súd rieši právnu otázku (tú istú alebo analogickú), ktorá už bola právoplatne vyriešená podstatne odlišným spôsobom bez toho, aby sa argumentačne vyrovnal so širokými súdnymi rozhodnutiami, nekoná v súlade s princípom právnej istoty v zmysle čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a môže tým porušiť aj právo strany v súdnom konaní na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Absencia jasného a zrozumiteľného odôvodnenia vedie k neúplnosti, nepresvedčivosti a nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia a vedie k porušeniu práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces priznaných čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských

práv a základných slobôd. Ak všeobecný súd aplikuje určité ustanovenia zákona bez relevantných dôvodov v rozpore s konštantnou rozhodovacou praxou, je potrebné považovať takýto postup súdu za arbitrárny. Takýto postup je zároveň aj zásahom do princípu právnej istoty podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (I. US 335/2006). Na základe uznesenia občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bol v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 111/1998 uverejnený rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. augusta 1997, sp. zn. 2Cdo/5/1997, z ktorého vyplýva, že „konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) aj vtedy, ak odvolací súd svoj právny záver riadne neodôvodnil, takže jeho rozsudok zostal nepreskúmateľný.“ Predmetom súdneho konania je nárok označený žalobcom ako nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorý mal vzniknúť žalobcovi v dôsledku porušenia práva Európskej únie k jeho ujme, a to v dôsledku nesprávneho, resp. nedostatočného prebratia Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len „Smernica“ alebo ako „Smernica 2003/88/ES“) do právneho poriadku Slovenskej republiky v podobe zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 315/2001 Z. z.“). Žalobca sa podanou žalobou domáhal náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 6.002,60 EUR. Súd prvej inštancie zistil, že žalobca v priebehu konania preukázal všetky tri podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody, a to porušenie smernice členským štátom, vznik škody (ujmy) a existenciu priamej a bezprostrednej príčinnej súvislosti medzi nimi. Súd prvej inštancie vzhľadom na porušenie vzťahujúcich sa článkov Smernice Slovenskou republikou, čo malo mať za následok negatívny dopad na práva žalobcu, čomu má prináležať náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd prvej inštancie videl žalobu žalobcu dôvodnú v časti žalovanej sumy a žalobcovi po vykonanom dokazovaní priznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2.000,- EUR, a to rozsudkom sp. zn. B5-74C/50/2023-256 zo dňa 18.03.2025. Žalovaný sa s I. a III. výrokom rozsudku súdu prvej inštancie nestotožňuje, tieto nepovažuje za právne správne, náležité a preskúmateľne odôvodnené, žalovaný zastáva názor, že súd prvej inštancie predmetnú právnu vec nesprávne právne vyhodnotil, tiež že súd prvej inštancie vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalovaný zotráva na svojej právnej a skutkovej argumentácii konštantne zastávanej od počiatku konania, pričom si v podrobnostiach dovoľujeme zotrvať na všetkých našich písomných vyjadreniach, na obsah ktorých si žalovaný dovoľuje v celosti odkázať. Žalovaný sa nestotožňuje ani v tom, že súd prvej inštancie absolútne nezohľadnil prepočet pracovného času, ktorý v tomto konaní predostrel žalovaný. Súd prvej inštancie v tomto smere rozšíril pojem „pracovný čas“ o časy voľna, medzi ktoré patrí riadna ročná dovolenka, dodatková dovolenka, dovolenka za sviatok, voľno za sviatok, náhradné voľno alebo voľno z kolektívnej zmluvy. Z rozhodnutí SD EÚ jasne vyplýva, čo je pracovným časom a čo je časom odpočinku. Súd prvej inštancie v tomto smere absolútne neodôvodnil jednotlivé pojmy a z čoho pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal, čím zaťažil predmetné rozhodnutie nepreskúmateľnosťou. Žalovaný sa nestotožňuje v plnom rozsahu s takýmto nedostatočným odôvodnením a opakovane poukazuje na prepočty 48-hodinového pracovného času, ktoré odzrkadľujú reálny výkon, a nie žalobcom prezentovaným. Žalovaný v tomto smere poukazuje aj na Výkladové oznámenie Komisie k Smernici 2003/88/ES. Nie je preto možné, aby sa súd prvej inštancie absolútne k tejto skutočnosti nevyjadril. Smernica, ako už žalovaný prezentoval, je sekundárnym prameňom práva, a nie je povinnosťou transponovať doslovne každý jeden článok uvedenej smernice. Dôležité je dosiahnuť cieľ, ktorý stanovuje smernica. Je zrejmé a nesporné, že fond pracovného času v sebe zahŕňa nie len pracovný čas v zmysle článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES, ale taktiež aj čas odpočinku v zmysle článku 2 ods. 2 Smernice 2003/88/ES. Žalobca vo svojom vyjadrení poukazuje na § 97 zákona č. 315/2001 Z. z., ktoré považuje určité časy odpočinku za výkon štátnej služby, avšak tie časy nie sú výkonom štátnej služby. Ide o časy podľa § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. To znamená, že ak aj fond pracovného času do seba započítava ako služobný čas aj čas dovolenky, voľna za sviatok, voľna z kolektívnej zmluvy či iné voľná, tak tieto nie sú výkonom štátnej služby a teda na účely Smernice 2003/88/ES tieto jednoznačne a nespochybniteľne možno subsumovať pod čas odpočinku podľa článku 2 ods. 2 Smernice 2003/88/ES. Slovenská republika túto skutočnosť urobila prostredníctvom zákona č. 561/2005 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov a o doplnení zákona č. 338/2000 Z. z. o vnútrozemskej plavbe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 580/2003 Z. z. (ďalej len „zákon č. 561/2005 Z. z.“). K Smernici 2003/88/ES (ako ku každej inej gescii) v členskom štáte musí byť priradený vecný gestor, ktorý zabezpečuje jej transpozíciu. Podľa rozhodnutia Úradu vlády SR bola gescia Smernice 2003/88/ES priradená Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny SR v spolugescii

s Ministerstvom zdravotníctva SR a Ministerstvom dopravy a výstavby SR Je na mieste uviesť, že členské štáty v prípade, ak považujú určitú smernicu za dostatočne transponovanú tým spôsobom, že už existujúci zákon reflektuje podmienky tejto smernice, tak nie sú povinné prijímať opatrenia na opakovanú transpozíciu danej smernice. Vo vzťahu k zákonu č. 315/2001 Z. z. bolo posúdenie transpozície Smernice 2003/88/ES urobené prostredníctvom zákona č. 561/2005 Z. z. nasledovne: Vo vzťahu k článku 2 Smernice 2003/88/ES sú transpozičnými článkami: - § 85 ods. 1 - 2, § 86 ods. 1 - 4, § 87 ods. 1 - 4, § 88 ods. 1 - 2, § 89 ods. 1 - 3, § 90 ods. 1 - 2, § 91 ods. 1 - 3, § 92 ods. 1 - 4 a § 93 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z. Vo vzťahu k článku 6 Smernice 2003/88/ES sú transpozičnými článkami: - § 85 ods. 1 - 2, § 86 ods. 1 - 4, § 90 ods. 1 - 2, § 92 ods. 2 - 3, § 122 a § 192 zákona č. 315/2001 Z. z. Vo vzťahu k článku 15 Smernice 2003/88/ES zákon č. 315/2001 Z. z. neobsahuje transpozičné články. Vo vzťahu k článku 17 Smernice 2003/88/ES sú transpozičnými článkami: - § 12 ods. 6 - 7, § 85 ods. 1 - 2, § 86 ods. 1 - 4, § 87 ods. 1 - 4, § 88 ods. 1 - 2, § 89 ods. 1 - 3, § 90 ods. 1 - 2, § 91 ods. 1 - 3, § 92 ods. 1 - 4, § 93 ods. 1 - 4, § 94 a § 122 zákona č. 315/2001 Z. z. Z vyššie uvedeného možno bezpochyby historickým výkladom dospieť k záveru, že ustanovenie § 97 zákona č. 315/2001 Z. z., na ktorý opakovane poukazuje žalobca nebol, nie je a ani nikdy nebude transpozičným článkom k údajnému rozšíreniu pojmu „pracovný čas“ v Slovenskej republike. Ustanovenie § 97 zákona č. 315/2001 Z. z. absentuje ako transpozičný článok, ku ktorémukoľvek relevantnému ustanoveniu transpozície Smernice 2003/88/ES a teda tento nemožno považovať za akokoľvek relevantný v tomto konaní o náhradu nemajetkovej ujmy. Poukázal na rozsudok Mestského súdu Bratislava IV sp. zn. 52Cos/2/2023, cit.: „Toto ustanovenie (§ 97 ods. 1) hovorí len toľko, že pre pracovnoprávne účely (napr. pre účely mzdy či sociálneho zabezpečenia) sa ako vykonávanie štátnej služby posudzuje aj čas čerpania dovolenky či dočasnej pracovnej neschopnosti. Toto ustanovenie v žiadnom prípade nehovorí, že čerpanie dovolenky či dočasná pracovná neschopnosť je služobným časom, počas ktorého príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu (porovnaj § 85 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.). Konajúci súd sa v tejto súvislosti v celom rozsahu stotožňuje s argumentáciou žalovaného, že je potrebné rozlišovať medzi pracovným (služobným) časom a fondom pracovného (služobného) času.“ Ustanovenie § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. je nevyhnutným ustanovením na účely zabezpečenia mzdy príslušníkov HaZZ. Všetky časy, za ktoré príslušníkom HaZZ patrí mzda musia byť obsiahnuté v tzv. plachte služieb, nakoľko takáto plachta služieb každého príslušníka HaZZ je na konci mesiaca zasielaná na mzdové oddelenie, kde je z nej vypočítavaná výplatná páska. Ak príslušníkovi HaZZ patrí mzda za dovolenku či iné voľno, tak toto musí byť obsiahnuté v plachte služieb, inak by mu za toto obdobie nebola vyplatená mzda. Uvedený cieľ zabezpečuje práve ustanovenie § 97 zákona č. 315/2001 Z. z. Žalovaný uvádza, že z povahy veci vyplýva, že „referenčné obdobie“ je obdobie, za ktoré je potrebné vypočítať priemerný pracovný čas. Slovo „referenčný“ je pri tom odvodené z latinského slova „referere“, teda podať správu (obdobne v slovenčine slová referovať, referát, referent a pod.). Je preto logické, že podať správu - t. j. vyčíslit' priemerný týždenný pracovný čas, je potrebné za také obdobie, na aké je rozvrhnutý nerovnomerne rozvrhnutý pracovný čas. K Smernici 2003/88/ES Európska komisia vydala Výkladové oznámenie Komisie o smernici Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času č. 2017/C 165/01 a následne 2023/C 109/01 (ďalej len „Výkladové oznámenie“), ktorým bližšie rozoberá konkrétne časti smernice V ZMYSLE JUDIKATÚRY Súdneho dvora Európskej únie. Podľa časti VI. Maximálny týždenný pracovný čas bodu c) výkladového oznámenia, cit.: „Súdny dvor usúdil, že článok 6 ods. 2 v spojení s ustanoveniami o referenčnom období spĺňavšetky predpoklady na to, aby vyvolal priame účinky.“ Následne výkladové oznámenie ďalej rozoberá možnosť odchýliť sa od referenčného obdobia, teda toto stanoviť dlhšie ako sú 4 mesiace, pričom stanovuje hornú hranicu, t. j. 12 mesiacov. Na strane 8 výkladového oznámenia Európska komisia jasne stanovila, cit.: „V oznámení sa okrem zdôraznenia, že sa do tohto limitu musí započítavať všetok „pracovný čas“, pripomína, že tento limit je priemer, ktorý možno vypočítať za referenčné obdobie nepresahujúce 4 mesiace, dokonca aj v situáciách, na ktoré sa nevzťahujú žiadne odchýlky.“

29. Z uvedeného jasne vyplýva, že ak by sa súd prvej inštancie nestotožnil s názorom žalovaného, že otázka referenčného obdobia bola transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky (zákonom č. 561/2005 Z. z.), tak podľa názoru Európskej komisie, ktorý vychádza z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie sú ustanovenia o referenčnom období priamo aplikovateľné. Žalovaný uvádza, že aj prípadné konštatovanie nesprávnej, resp. neúplnej transpozície Smernice 2003/88/ES, nie je spôsobom skutočnosťou pre zásah do článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES. Skutočnosť, že by žalovaný nesprávne transponoval Smernicu 2003/88/ES do právneho poriadku nezakladá automaticky porušenie článku 6 písm. b) Smernice. Keďže súd prvej inštancie konštatoval, že došlo k nesprávnej, resp. neúplnej transpozícii Smernice 2003/88/ES do právneho poriadku Slovenskej republiky, tak bolo jeho

povinnosťou aplikovať Smernicu 2003/88/ES priamo, teda musí skúmať samotné porušenie článku 6 písm. b), od ktorého si žalobca odvodzuje svoj nárok na náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy. Žalovaný nemôže súhlasiť s argumentáciou, že by bol článok 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES vo vzťahu k žalobcovi porušený z dôvodu nesprávnej transpozície Smernice 2003/88/ES, nakoľko predmetná argumentácia je v absolútnom rozpore s logikou právnych noriem. Článok 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES znie: Členské štáty prijímú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov: priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

30. Z uvedeného jasne vyplýva, že bez bližšieho zaoberania sa počtom odpracovaných hodín v zmysle článku 2 Smernice 2003/88/ES s prihliadnutím na dni neutrálne podľa článku 16 písm. b) Smernice 2003/88/ES a na referenčné obdobie podľa článku 19 nemožno konštatovať, že by skutočnosť, že žalovaný nesprávne, resp. neúplne prebral Smernicu 2003/88/ES do právneho poriadku Slovenskej republiky zakladala porušenie predmetného článku. Inými slovami skutočnosť, že by Smernica 2003/88/ES nebola správne transponovaná nemôže automaticky zakladať domnienku, že žalobca pracoval počas výkonu svojej služby pravidelne viac ako 48 hodín. Bolo preto povinnosťou žalobcu preukázať samotné porušenie článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES vo vzťahu k jeho plánu služieb. Z uvedeného dôvodu nemožno súhlasiť s názorom, že by nesprávnosť, resp. neúplnosť transpozície Smernice 2003/88/ES do právneho poriadku Slovenskej republiky zakladala odôvodnenosť uplatneného nároku a protiprávne konanie žalovaného. Uvedené by dokonca neodôvodňovalo ani len existenciu prvej podmienky nároku na náhradu škody, keďže tou je až samotné porušenie Smernice 2003/88/ES vo vzťahu k žalobcovi, išlo by len o ustanovenie priameho účinku Smernice 2003/88/ES v tomto konaní. Samotná nesprávna transpozícia akejkoľvek smernice nemôže nikdy zakladať nárok na náhradu škody, resp. v tomto prípade nemajetkovej ujmy, fyzickej osobe. Je to z dôvodu, že jedine Európska komisia môže podniknúť právne kroky voči členskému štátu Európskej únie, ktorý netransponuje určitú smernicu do svojho vnútroštátneho poriadku. Táto právomoc je v rukách Európskej komisie v zmysle článku 258 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEU“). Podľa článku 258 ZFEU, cit.: „Ak sa Komisia domnieva, že si členský štát nesplnil povinnosť, ktorá pre neho vyplýva zo zmlúv, vydá odôvodnené stanovisko po tom, čo umožní tomuto štátu predložiť pripomienky. Ak daný štát nevyhoví stanovisku v lehote určenej Komisiou, Komisia môže vec predložiť Súdnemu dvoru Európskej únie.“ Z uvedeného dôvodu žalovaný poukazuje na skutočnosť, že osvojiť si otázku správnej či nesprávnej transpozície akejkoľvek smernice môže iba Európska komisia a nie vnútroštátny súd. Prípadné porušenie povinnosti členského štátu Európskej únie transponovať akúkoľvek smernicu do vnútroštátneho poriadku zakladá iba zodpovednosť členského štátu voči Európskej únii a nie voči konkrétnym fyzickým osobám.

31. Nárok fyzickej osoby môže vzniknúť iba ako nežiadúci dôsledok nesprávnej transpozície Smernice 2003/88/ES; to znamená, že súd prvej inštancie mal skúmať, aký mala nesprávna transpozícia Smernice 2003/88/ES dopad na žalobcu. K uvedenej argumentácii poukazuje na bod 51. rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 102C/12/2023-125 zo dňa 22.10.2024, cit.: „V tu prejednávanej veci mal súd za to, že samotnú nesprávnu transpozíciu smernice, v dôsledku ktorej žalobca v rozhodnom období prekračoval maximálny týždenný fond pracovného času, nemožno považovať bez ďalšieho za konanie, v dôsledku ktorého by žalobcovi automaticky prináležal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, keďže žalobca nepreukázal dôvodnosť uplatnenej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy, pretože nepreukázal vznik konkrétnych nepriaznivých následkov, ktoré mu mali v súvislosti s vyššie uvedeným vzniknúť.“ K vyššie uvedenej argumentácii tiež poukázal žalovaný na body 64. a 65. rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 18C/27/2024-203 zo dňa 22.11.2024, cit.: „64. ... samotnú nesprávnu transpozíciu smernice, ktorá umožňuje prekračovať maximálny týždenný pracovný čas príslušníka HaZZ, nemožno považovať bez ďalšieho za konanie, v dôsledku ktorého automaticky vzniká ujma na osobnostných právach príslušníka HaZZ, ale túto ujmu je potrebné tvrdiť a preukázať. ... Pre úspech v tomto konaní nestačilo preukázať iba nesprávne transponovanie smernice, ale aj vznik nemajetkovej ujmy a tiež príčinnú súvislosť medzi nesprávnym transponovaním smernice a vznikom nemajetkovej ujmy. V žiadnom prípade nie je možné vychádzať z toho, že vznik ujmy sa v prípade nesprávnej transpozície smernice prezumuje. ... je vylúčené, aby pre úspech v konaní bola preukázaná len nesprávna transpozícia smernice, ale bolo potrebné preukázať konkrétne následky u konkrétneho žalobcu.“ Na podporu svojich argumentov, teda že samotná nesprávna transpozícia akejkoľvek smernice nie je spôsobilá privodiť nárok na náhradu nemajetkovej ujmy fyzickej osobe, žalovaný poukazuje aj na jeden z najnovších rozsudkov Mestského súdu Košice č. k. 77C/17/2023-88 zo dňa 12.09.2024 body 48. a 49., cit.: „Súd následne pristúpil k otázke, či došlo k porušeniu práva Únie s cieľom získať náhradu škody vzniknutej v dôsledku porušenia tohto ustanovenia (pozn. článku 6 písm. b/ smernice) proti Slovenskej republike a či medzi porušením práva a vzniknutou škodou existuje priama príčinná súvislosť. Podľa názoru

súdu žalobca v rámci prieskumu referenčných období neprekročil priemerný týždenný pracovný čas stanovený v článku 6 písm. b) Smernice. Pracovný čas žalobcu v žalovanom období vyplynul z listinného dôkazu predloženého žalobcom, prehľadu jeho týždennej dochádzky tak, ako ju súd zistil v odseku 8. odôvodnenia (pričom do úvahy vzal služobný čas a čas pracovnej pohotovosti; čas dovolenky a pod. je pritom s poukazom na čl. 16 písm. b) Smernice pre účely výpočtu neutrálny).

32. Mestský súd Košice v predmetnom rozsudku zistil, že síce Smernicu 2003/88/ES nepovažoval za správne transponovanú, avšak táto skutočnosť nemala žiaden negatívny dopad na pracovný čas žalobcu a teda k žiadnemu negatívnemu následku na právach žalobcu nedošlo. Na jednej strane má žalovaný za to, že predmetom súdneho konania je nárok, ktorý je žalobcom označený v zmysle žaloby ako nárok na náhradu škody v peniazoch, ktorý mal vzniknúť žalobcovi v dôsledku porušenia práva Európskej únie k jeho ujme, a to v dôsledku nesprávneho prebratia Smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky v podobe zákona č. 315/2001 Z. z. Žalovaný poukazuje na podporu svojich tvrdení aj na rozsudok Mestského súdu Bratislava IV sp. zn. 4Cos/1/2023 zo dňa 04.09.2024, cit.: „Za ešte absurdnejšie súd považuje, že žalobca požaduje za údajné porušenie transponovať smernicu od žalovaného nemajetkovú ujmu. Súd týmto nechce povedať, že má žalobca ako príslušník v služobnom pomere akceptovať porušovanie zákona zo strany zamestnávateľa, ale okolnosti, z ktorých svoj nárok odvodzuje, považuje súd len za špekulatívne. K samotnej výške nemajetkovej ujmy súd potom uvádza, že sa v plnej miere stotožňuje s tvrdením žalovaného, že sa jedná o skrytý mzdový nárok a nie nemajetkovú ujmu. Svedčí o tom jednoznačne spôsob výpočtu nemajetkovej ujmy, keď vzhľadom na sumu nemajetkovej ujmy, ktorá je vyčíslená až na euro centy, je zrejmé, že podkladom na takýto výpočet je porovnanie a následne výpočet rozdielu medzi peňažnou náhradou za výkon služobnej činnosti a výkon služobnej pohotovosti.“ Aby mohol súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku skonštatovať, že uplatnený nárok žalobcu je dôvodný, musel by žalobca v prvom rade preukázať, že zákon č. 315/2001 Z. z. prebral Smernicu 2003/88/ES nesprávne, t. j. žalobca by musel poukázať na také ustanovenia zákona č. 315/2001 Z. z., ktoré by boli v rozpore so Smernicou 2003/88/ES. Uvedené sa však nestalo, t. j. uvedené žalobca v konaní nepreukázal. Súd prvej inštancie konštatoval, že obsah Smernice 2003/88/ES bol do zákona č. 315/2001 Z. z. prebratý nesprávne. Ak sa však súd prvej inštancie chcel dostať do pozície orgánu, ktorému je zverená právomoc posudzovať súlad slovenských zákonov alebo iných všeobecne záväzných právnych predpisov platných na území Slovenskej republiky so smernicou Európskej únie, tak toto právo bez akýchkoľvek pochybností nespadá do kompetencie súdu prvej inštancie, resp. do kompetencie iného všeobecného súdu členského štátu Európskej únie.

33. Podľa názoru žalovaného a v zmysle právneho poriadku Slovenskej republiky, ako aj právneho poriadku Európskej únie súd prvej inštancie nemá zverenú právomoc na porovnanie súladu, resp. právne záväznému vysloveniu nesúladu zákona č. 315/2001 Z.z. (alebo len niektorých ustanovení tohto zákona) so Smernicou 2003/88/ES vo všeobecnosti, ani v konkrétnom prejednávanom prípade žalobcu. Súd prvej inštancie si takýto záver nemohol osvojiť ani ako predbežnú právnu otázku, nakoľko dôsledky a aplikácia takéhoto konštatovania by presiahli predmet tohto súdneho sporu, kde sa posudzuje len individuálny nárok žalobcu na náhradu škody či nemajetkovej ujmy. Aby mohol súd prvej inštancie skonštatovať, že došlo k porušeniu práva únie Slovenskou republikou, musel by najskôr rozhodnúť, že zákon č. 315/2001 Z. z. nesprávne prebral Smernicu 2003/88/ES do slovenského právneho poriadku. Žalovaný dáva do pozornosti odvolacieho súdu, že uvedené nie je v medziach právomocí vnútroštátnych súdov, a to ani pre individuálne posúdenie prípadu.

34. Žalovaný ďalej uviedol, že pre zodpovedanie otázky, či došlo v prípade žalobcu k porušeniu článku 6 písm. b) Smernice je kľúčové ustáliť, v akom období sa počíta priemerný týždenný pracovný čas, nakoľko predmetná otázka bola v konaní sporná. Aplikácia týždenného referenčného obdobia žalobcu však nezodpovedá zmyslu ani účelu Smernice a tiež so sebou prináša absurdné dopady spôsobiteľé negatívne ovplyvniť a narušiť životaschopnosť, resp. akcieschopnosť hasičských staníc a ich nepretržitý chod, ktorého primárnym cieľom je ochrana života a zdravia obyvateľov, ochrana majetku a životného prostredia. Uvedeným by teda nastalo, že v prípade, ak by príslušník HaZZ za týždeň (rešpektujúc názor súdu prvej inštancie a vychádzajúc z neho) odpracoval dve 24-hodinové zmeny, t. j. dosiahol by maximálny týždenný „strop“ pracovného času, viac by do služby nastúpiť nemohol, a to ani v prípade neočakávaných mimoriadnych okolností (prívalové dažde, resp. povodne, rozsiahle požiare, komplikované nehody s väčším počtom účastníkov, záskok za kolegov v prípade ľudsky bežných okolností ako napríklad ochorenie - čiže dočasná PN a pod.), čím by došlo bezprostredne k ohrozeniu práve tých hodnôt, ktoré príslušníci HaZZ svojím povolaním chránia. Smernica však vo svojich ustanoveniach počíta a predpokladá povolania, ako sú napríklad hasiči, kde je viac ako nutná

kontinuita a nepretržitosť práce tak, aby bol nonstop zabezpečený chod hasičskej stanice, nakoľko objektívne nie je možné predpokladať, kedy nastane výjazd a bude potrebné zasiahnuť. Počítanie priemerného týždenného pracovného času v rámci 6-mesačných referenčných období má svoj význam a náležité opodstatnenie vychádzajúce priamo z účelu smernice, ktorá potrebu zabezpečenia nepretržitej služby predpokladá a počíta s ňou. Priemer znamená, že ak príslušník HaZZ napríklad v jeden týždeň odpracoval viac ako 48 hodín, t. j. napríklad tri celé 24-hodinové služby (čiže 72 hodín), tak mu je táto „nadpráca“ kompenzovaná v inej týždne tak, aby v rámci 6 mesačného obdobia nedošlo k prekročeniu stanoveného limitu 48 hodín. Keby sme pripustili aplikáciu týždenného referenčného obdobia, tak by došlo k priamemu ohrozeniu života a zdravia obyvateľov, majetku a životného prostredia, keďže by napríklad každú tretiu nedeľu nepracoval žiaden hasič, čím by nastal kolaps. Zákonodarca, európsky ani vnútroštátny, celkom zrejme takýto výklad ustanovení smernice/zákona na mysli nemal. Rovnako by to znamenalo, že v prípade, že príslušník HaZZ odpracuje dve 24 hodinové zmeny v jednom týždni, a aktívna pohotovosť by sa v rámci výjazdu natiahla nad rámec jednej z týchto 24 hodinových zmien, tak by došlo znova k prekročeniu. Obdobná situácia by nastala napr. keď by došlo k „väčšiemu“ požiaru a bolo by potrebných viac zásahových hasičov, tak v takomto ilustrovanom prípade by nemohli zasahovať tí, ktorí už dve zmeny odpracovali v danom týždni. Rovnako tak by sa hasič nemohol zúčastniť ani školení, ktoré nie vždy pripadajú na čas jeho zmeny, pretože niektoré školiace prístroje, technika a vybavenie sa nachádza v inej časti Slovenskej republiky (napr. školenia na Lešti, školenia na polygón v Žiline, školenie potápačov v Bratislave a podobne.) Je zrejme, že takýto úmysel Smernica nezastáva. Žalovaný má za to, že § 86 ods. 1 zákona č.315/2001 Z. z. predstavuje transpozíciu článku 16 písm. b) v spojení s článkom 17 ods. 3 písm. b) bod iii) a článkom 19 a teda pojem priemerný týždenný pracovný čas sa má vyložiť tak, že tento sa počíta v referenčných obdobiach dlhých 6 mesiacov. Otázka referenčného obdobia je v prípade HaZZ jednoznačne na mieste. Z ustanovenia § 1 ods. 1 zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 314/2001 Z. z.“) možno jednoznačne vyvodiť cieľ HaZZ, ktorým je ochrana života a zdravia fyzických osôb, majetku a životného prostredia pred požiarimi. Smernica 2003/88/ES vo svojej preambule, ktorá predstavuje určitý výkladový základ každej smernice, v odseku 15 prezumuje potrebu pružnosti určitých ustanovení, cit.: „vzhľadom na otázku, ktorá pravdepodobne vznikne v podniku pri organizovaní pracovného času sa zdá, že je žiaduce zabezpečiť pružnosť pri uplatňovaní určitých ustanovení tejto smernice...“ Podľa odseku 16 prvej vety preambuly, cit.: „treba ustanoviť, že členské štáty alebo sociálni partneri môžu uplatniť odchýlky z určitých ustanovení smernice.“ Nakoľko sú predmetné konštatovania uvedené už v preambule Smernice 2003/88/ES, tak máme za to, že predstavujú určitú výkladovú normu vo vzťahu k určitým pracovným odvetviam, ktoré sú konkretizované v článku 17 ods. 3 Smernice. Článok 17 ods. 3 Smernice 2003/88/ES konkrétne stanovuje, od ktorých ustanovení smernice je možné sa odchýliť, pričom ich taxatívne vymedzuje ako: články 3, 4, 5, 8 a 16. Zároveň článok 17 ods. 3 bod b) Smernice konkrétne stanovuje aj činnosti, pri ktorých sa predmetné odchýlky využívajú a teda, cit.: „v prípade činností spojených s potrebou nepretržitej služby alebo výroby, najmä: iii) služby tlače, rádia, televízie, filmovej tvorby, pôšt a telekomunikácií, sanitky, protipožiarné služby a služby civilnej ochrany;“ S ohľadom na § 1 ods. 1 zákona č. 314/2001 Z. z. je na mieste konštatovať, že ochrana života a zdravia fyzických osôb, majetku a životného prostredia jednoznačne vyžaduje nepretržitú prevádzku každej hasičskej stanice, teda aby každá hasičská stanica mohla byť efektívne využitá 24 hodín denne a 7 dní v týždni. Je preto nevyhnutné, aby členský štát (v tomto prípade Slovenská republika) zabezpečil efektívny chod Hasičského a záchranného zboru tak, aby tento mohol chrániť práva všetkých občanov Slovenskej republiky vo vzťahu k ich životu, zdraviu, právu vlastníť majetok, ale taktiež aj vo vzťahu k právu na priaznivé životné prostredie. Akýkoľvek iný výklad by mohol spôsobiť nemožnosť zabezpečiť nepretržitú prevádzku v HaZZ, čo by mohlo spôsobiť mimoriadne a rozsiahle škody či už na životoch, zdraví, majetku alebo životnom prostredí, čo by jednoznačne ovplyvnilo podstatnú časť obyvateľstva a životaschopnosť krajiny. Na podporu svojich argumentov žalovaný poukazuje na 3 podstatné dôvody, v zmysle ktorých, referenčné obdobie 6 mesiacov je aplikovateľné v prípade príslušníkov HaZZ v Slovenskej republiky: 1/ Ak súd prvej inštancie bude konštatovať nesprávnu transpozíciu smernice a teda skonštatuje, že je priamo aplikovateľná v tomto konaní, tak má žalovaný za to, že je potrebné na ňu prihliadať komplexne a nie spôsobom ako to robí žalobca, t. j. iba na ustanovenia, ktoré sa mu v tomto súdnom konaní hodia. Ako bolo vyššie uvedené samotná Smernica 2003/88/ES v preambule prezumuje potrebu zabezpečenia pružnosti niektorých jej ustanovení. V zmysle článku 17 je jedným z nich aj článok 16, t. j. pružnosť referenčného obdobia, v rámci ktorého sa počíta priemerný týždenný pracovný čas pracovníka, ktorý je stanovený v zmysle článku 16 na obdobie štyroch mesiacov. Následne článok 17 explicitne ustanovuje, že v prípade protipožiarnych služieb je možné sa od tohto článku 16 odchýliť, pričom v článku 19

ustanovuje referenčné obdobie šiestich mesiacov, resp. v prípade, ak je to ustanovené v kolektívnej zmluve, tak až na obdobie 12 mesiacov.

35. Nakoľko kolektívna zmluva vyššieho stupňa pre príslušníkov HaZZ žiadne takéto ustanovenie neobsahuje, tak pri aplikovaní Smernice 2003/88/ES možno dospieť k záveru, že referenčným obdobím pre protipožiarnu službu je obdobie šiestich mesiacov. 2/ K rovnakému záveru možno dospieť aj pri skúmaní zákona č. 315/2001 Z. z. - konkrétne ustanovenia § 86 ods. 1. Podľa článku 288 ZFEU, cit.: „Smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom.“ Z citovaného ustanovenia jednoznačne vyplýva, že otázka transpozície smerníc do vnútroštátneho práva nevyžaduje doslovnú transpozíciu. Je preto na mieste prihliadať na cieľ pojmu „referenčné obdobie“ v zmysle Smernice v komparácii s ustanovením § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. Smernica stanovuje referenčné obdobie na účely rozvrhu pracovného času do určitého obdobia, v rámci ktorého sa počíta priemer, a to z dôvodov uvedených vyššie (potreby zabezpečiť nepretržitú prevádzku). Žalovaný uvádza, že z povahy veci vyplýva, že „referenčné obdobie“ je obdobie, za ktoré je potrebné vypočítať priemerný pracovný čas. Slovo „referenčný“ je pri tom odvodené z latinského slova „referere“, teda podať správu (obdobne v slovenčine slová referovať, referát, referent a pod.). Je preto logické, že podať správu - t. j. vyčíslieť priemerný týždenný pracovný čas, je potrebné za také obdobie, na aké je rozvrhnutý nerovnomerne rozvrhnutý pracovný čas. Ustanovenie § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. ustanovuje, cit.: „Služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov.“ Z dôvodu potreby ochrany života, zdravia, majetku a životného prostredia je predsa jednoznačne nevyhnutné, aby bola zabezpečená nepretržitá prevádzka hasičských staníc. Je preto na mieste uviesť, že pracovný čas príslušníkov HaZZ je potrebné rozvrhnúť do určitého obdobia tak, aby bola zabezpečená životaschopnosť každej jednej hasičskej stanice. Z uvedeného dôvodu zákon č. 315/2001 Z. z. jasne stanovuje obdobie, v rámci ktorého sa rozvrhuje plán služieb príslušníkov HaZZ. Týmto obdobím je obdobie šiestich mesiacov. Pre sumarizáciu bodu 2 žalovaný uvádza, že cieľ pojmu „referenčné obdobie“ a cieľ § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. je totožný. Podľa názoru žalovaného je nepochybné, že cieľom referenčného obdobia je rozvrhnutie pracovného času do určitého obdobia, pričom cieľom § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. je rovnako rozvrhnutie plánu služieb príslušníkov HaZZ do obdobia šiestich mesiacov. 3/ V neposlednom rade je na mieste prihliadnuť na skutočnú prax ako sa služby príslušníkov HaZZ plánujú. Je na mieste konštatovať, že sudy nie sú viazané iba doslovným výkladom ustanovení zákonov či nadnárodných právnych predpisov, ale rovnako môžu a zároveň by aj mali prihliadať nie len na formálnu stránku, ale aj praktickú stránku uplatňovania týchto formálne stanovených ustanovení. V prípade príslušníkov HaZZ sa služby rozvrhujú vopred do obdobia šiestich mesiacov. Je preto na mieste konštatovať, že žalobca už v júli toho-ktorého roka by vedel uviesť, či má službu naplánovanú na Vianoce, 1. sviatok vianočný alebo 2. sviatok vianočný.

36. Je pravdou, že následne sa každý mesiac dielčie plánuje pred jeho začiatkom, avšak plán služieb, ktorý bol naplánovaný vopred sa nemení, iba sa upravuje s ohľadom na vzniknuté situácie v tom-ktorom mesiaci. Pre bližšiu predstavu žalovaný uvádza, že služby príslušníkov HaZZ sa rozvrhnú do obdobia šiestich mesiacov. To znamená, že každý príslušník HaZZ disponuje svojím rozvrhom vždy pred začiatkom týchto 6 mesiacov (pre príklad obdobie júl - december). Avšak, je pravdou, že následne každý konkrétny mesiac sa pred jeho začiatkom musí bližšie upraviť vzhľadom na mimoriadne situácie, ako nečakané práceneschopnosti, ale rovnako aj na nahlásené dovolenky, či iné voľná poskytované nad rámec Smernice, ale taktiež aj s ohľadom na školenia či mimoriadne náročné situácie, kedy sa vyžaduje práca vyššieho počtu príslušníkov. To, že referenčné obdobia sú šesťmesačné sa v praxi odzrkadľuje aj pri príprave, prerokovaní a prijatí kolektívnych zmlúv napr.: - čl. 3 ods. 15 Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2023 uvádza: „Služobný úrad poskytne príslušníkovi na jeho žiadosť podľa § 141 ods. 3 písm. c) Zákonníka práce jeden deň služobného voľna v prvom polroku kalendárneho roka 2023 a jeden deň služobného voľna v druhom polroku kalendárneho roka 2023; za čas služobného voľna patrí príslušníkovi služobný plat.“- čl. 3 ods. 15 Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2024 uvádza: „Služobný úrad poskytne príslušníkovi na jeho žiadosť podľa § 141 ods. 3 písm. c) Zákonníka práce dva dni služobného voľna v prvom polroku kalendárneho roka 2024 a jeden deň služobného voľna v druhom polroku kalendárneho roka 2024; za čas služobného voľna patrí príslušníkovi služobný plat.“ Tieto dni sú v záznamoch systému Q. evidované ako „Q. Dôvodom rozdelenia dní voľna do kalendárnych polrokov je snaha služobného úradu znížiť priemerný týždenný pracovný čas príslušníkov Hasičského a záchranného zboru (teda aj žalobcu) v každom z šesťmesačných referenčných období. V zmysle

uvedeného žalovaný uvádza, že aj v praxi sa rozvrhujú služby príslušníkom HaZZ do obdobia 6 mesiacov a následne sa každý mesiac konkrétne upravuje tak, aby bola zabezpečená nepretržitá prevádzka hasičských staníc s ohľadom na plánované dovolenky, školenia, kurzy či neplánované situácie, ako náročné požiare či práceneschopnosť niektorých príslušníkov HaZZ. Nemožno zabúdať, že ide o veľmi špecifické pracovné odvetvie, ktoré si vyžaduje vysoké nároky na účely nepretržitej prevádzky. S vyššie uvedeným názorom sa stotožnil aj Mestský súd Košice v už citovanom rozsudku č. k. 77C/17/2023-88 zo dňa 12.09.2024, ktorý v bode 45. uviedol, cit.: „V konaní bola sporná dĺžka referenčného obdobia, pričom žalobca tvrdí, že toto je štvormesačné v zmysle čl. 16 písm. b) Smernice a žalovaná tvrdí, že je šesťmesačné vzhľadom na výnimku uvedenú v čl. 17 písm. b) bod iii Smernice. Podľa názoru súdu sa na konkrétny prípad vzťahuje výnimka uplatnená v čl. 17 písm. b), bod iii Smernice, pričom žalovaná si určila dlhšie referenčné obdobie, konkrétne šesťmesačné (vzhľadom k tomu, že sa jedná o protipožiarne služby). Súd v tomto smere poukazuje aj na súdnu prax, pričom podľa jeho vedomostí tunajší súd v rôznych senátoch vždy vychádzal z referenčného obdobia šesťmesačného, čo vzal do úvahy aj odvolací súd a doposiaľ táto otázka ani nebola sporná (keďže súdy dosiaľ konštatovali, že došlo k prekročeniu priemerného týždenného pracovného času v rámci šesťmesačného referenčného obdobia). Spornou sa táto otázka stala až v momente, ak k prekročeniu týždenného priemerného pracovného času v rámci šesťmesačného referenčného obdobia nedošlo (ako v prejednávacom prípade).“ Na tomto mieste si žalovaný dovoľuje uviesť nasledovné skutočnosti. Prepočty predloženého pracovného času žalobcu predstavujú skreslené hodnoty, keďže absolútne opomínajú napr. referenčné obdobia a priemerný pracovný čas. Žalobca si úmyselne vyabstrahoval len časti Smernice, ktoré mu vyhovujú, avšak k referenčným obdobiam sa absolútne nedostal, resp. ich úmyselne opomenul. Za jeden z hlavných dôkazov považuje výplatné pásky, v ktorých sú však zarátané aj dni voľna, napr. dovolenka, voľno za sviatok, voľno z kolektívnej zmluvy atď., za ktoré síce žalobcovi plat prináleží, avšak v danom čase nijakú prácu nevykonáva. Tieto hodnoty sú preto uvedené v systéme Q., avšak slúžia len na výpočet platu ale tieto nie sú pracovným časom podľa žiadneho prameňa práva, na ktorý tu bolo poukázané. Ustanovenie § 97 zákona o HaZZ tieto časy iba posudzuje ako výkon služby zo mzdových dôvodov. Článok 2 Smernice tieto časy jednoznačne subsumuje pod čas odpočinku a rovnako aj judikatúra SD EÚ, na ktorú žalobca poukazuje nezapočítava takéto časy do pracovného času, keďže žalobca počas nich nepracuje, nezdržiava sa na mieste výkonu služby a ani neplní žiadne iné úlohy zamestnávateľa. V priemere každý týždeň odpracoval dve 24 hodinové zmeny (spolu 48h), a teda by k presahu nedošlo. Bez ohľadu na to, či v jednom týždni odpracoval 24 hodín a v druhom 72h, priemer bude 48h. Z pohľadu rozhodnutia súdu by to znamenalo prekročenie v prvom týždni, čo sa javí žalovanému ako absurdne.

37. Vo vzťahu k ustanoveniu § 97 zákona č. 315/2001 Z. z. žalovaný uvádza nasledovné: Ustanovenie § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. znie, cit.: „Ako vykonávanie štátnej služby sa posudzuje čas...“ Z ustanovenia § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. nikdy nevyplývalo, že by sa časy tam uvedené považovali za pracovný, resp. služobný čas. V žiadnej časti predmetného ustanovenia nie je ukotvené, že by dovolenka či iné platené služobné voľno bolo služobný čas. Tieto časy sa iba posudzujú ako výkon štátnej služby z dôvodu, že tieto sa zapisujú do tzv. plachiet služieb, ktorú predložil žalobca, z dôvodu, že táto na konci každého mesiaca je odoslaná na mzdové oddelenie a je z nej tvorená výplatná páska. V prípade, ak by predmetné časy neboli vedené v plachte služieb, tak za tieto by žalobcovi nikdy nebola vyplatená mzda, ktorá mu zákonne prináleží. 2/ Vo vzťahu k článku 2 Smernice 2003/88/ES žalovaný uvádza nasledovné: Článok 2 Smernice 2003/88/ES jasne rozlišuje medzi pracovným časom a časom odpočinku. Dokonca v článku 16 písm. b) Smernice 2003/88/ES je jasne dané, že časom odpočinku je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom. Ide o veľmi širokú definíciu, pričom Smernica 2003/88/ES explicitne reštriktívne upravuje iba pojem „pracovný čas“. Z uvedeného dôvodu je na mieste uviesť, že otázka čo je to pracovný čas a čo je to čas odpočinku je jasne daná nie len v Smernici 2003/88/ES, ale rovnako aj v zákone č. 315/2001 Z.z. 3/ Vo vzťahu k judikatúre Súdneho dvora Európskej únie žalovaný uvádza nasledovné: Aj z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „SD EÚ“) možno vyabstrahovať 3 podmienky pre pojem „pracovného času“: 1- pracovník pracuje, 2- pracovník vykonáva svoju činnosť a svoje povinnosti, 3- pracovník je k dispozícii zamestnávateľovi. Z bodu 42. rozsudku SD EÚ vo veci C-14/04 zo dňa 01.12.2005 vyplýva, že: „Pokiaľ ide podrobnejšie o pojem „pracovný čas“ v zmysle smernice 93/104, už bolo rozhodnuté, že smernica definuje uvedený pojem ako akúkoľvek dobu, v priebehu ktorej pracovník pracuje, je zamestnávateľovi k dispozícii a vykonáva svoju činnosť alebo svoje povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo zvyklosťami, a tento pojem je potrebné chápať ako protiklad k času odpočinku, pričom oba pojmy sa navzájom vylučujú (rozsudky Simap, už citovaný, bod 47, a Jaeger, už citovaný, bod 48).“ SD EÚ v bode 45. predmetného rozsudku dokonca skonštatoval, že: „členské štáty nemôžu jednostranne určovať rozsah

týchto pojmov...“V zmysle vyššie uvedeného má žalovaný za to, že prepočty žalobcu nie sú správne a týmito prepočtami sa snaží zavádzať súd, pričom vytvára dojem, že pracuje ďaleko viac než v skutočnosti pracuje.

38. Argumentácia, že sa priamo aplikuje iba článok 6 Smernice 2003/88/ES nemôže obstať, pretože z článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES nevyplýva definícia určitých pojmov a zároveň, ak teda prijmeme záver, že predmetná Smernica nebola správne transponovaná, tak definíciu predmetných pojmov nemožno hľadať v zákone č. 315/2001 Z. z. Výklad článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES je teda nevyhnutné hľadať v smernici samotnej. Z uvedeného dôvodu si žalovaný dovolí poukázať na články, ktoré bližšie predmetné ustanovenie definujú. Sú nimi predovšetkým článok 2, 7, 16, 17 a 19 Smernice 2003/88/ES. Článok 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES stanovuje určitú hornú hranicu priemerného pracovného času, ktorú stanovuje v rámci nadčasov na 48 hodín týždenne. Z uvedeného ustanovenia však nemožno bližšie definovať spôsob predmetného výpočtu a teda z uvedeného dôvodu nemožno považovať výpočty žalobcu za správne. Spočítavanie fondu pracovného času so služobnou pohotovosťou je v zrejmom rozpore s článkom 2 Smernice 2003/88/ES, teda s pojmom „pracovný čas“ v zmysle článku 2 ods. 1 a s pojmom „čas odpočinku“ v zmysle článku 2 ods. 2 Smernice 2003/88/ES. Článok 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES, cit.: „pracovný čas je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou;“ Článok 2 ods. 2 Smernice 2003/88/ES, cit.: „čas odpočinku je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom.“ Z uvedeného ustanovenia Smernice 2003/88/ES jasne vyplýva rozdiel medzi pracovným časom a časom odpočinku, teda časom, ktorý sa na účely výpočtu priemerného pracovného času v zmysle článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES započítava do odpracovaných hodín a čas, ktorý sa do odpracovaných hodín nezapočítava. Zákon č. 315/2001 Z. z. síce v § 97 ods. 1 posudzuje určitý čas odpočinku ako služobný čas, avšak takýto čas nie je služobným časom. Žalovaný má však za to, že odpoveď na bližšiu definíciu článku 6 písm. b) ohľadom „pracovného času“ je nevyhnutné hľadať v Smernici samotnej a nie v § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. tak, ako to urobil žalobca, pretože ak súd prvej inštancie prijme názor, že Smernica 2003/88/ES bola transponovaná nesprávne, tak nemožno náhodne spájať dva predmetné právne predpisy. Zároveň žalovaný poukazuje aj na to, že ak sa súd prvej inštancie predsa len prikloní k argumentácii žalobcu a článok 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES bude bližšie definovať aj v zmysle § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., tak žalovaný poukazuje na gramatický výklad predmetného ustanovenia, ktoré nezahŕňa predmetné časy odpočinku do služobného času, ale iba ich posudzuje ako služobný čas. Ide o 2 významovo rozdielne pojmy a preto ich nemožno zamieňať. Časy odpočinku, ako dovolenka, voľná či iné dni, počas ktorých žalobca nepracuje sa posudzujú ako služobný čas z dôvodu, že ide o platené dni voľna a teda je nevyhnutné, aby boli zapísané v systéme SAP, teda v evidencií dochádzky, z ktorej sa tvoria výplatné pásky, ktoré musia reflektovať všetky dni, za ktoré patrí príslušníkom HaZZ mzda. Z uvedeného dôvodu nemožno súhlasiť s výpočtami pracovného času žalobcu v žalobe, keďže žalobca započítava do pracovného času aj čas odpočinku, ktorý Smernica 2003/88/ES jasne od pracovného času oddeľuje. Okrem uvedeného žalovaný poukazuje aj na článok 16 písm. b) Smernice 2003/88/ES, ktorý rozširuje právnu ochranu pracovníkov o tzv. „neutrálne dni“, na ktoré nemožno v rámci referenčného obdobia prihliadať, teda sa na ne prihliada ako keby neexistovali. Takýto deň sa v rámci výpočtu referenčného obdobia preskočí a teda sa zníži počet dní, resp. týždňov, v tom-ktorom referenčnom období. Predmetným postupom zákonodarca rozšíril ochranu pracovníkov o dni obsahujúce čas odpočinku pracovníka (žalobcu), ktoré nemožno využiť na „kompenzáciu“ pracovného času z iných dní. To znamená, že predmetný deň napríklad riadnej ročnej dovolenky, počas ktorej žalobca odpracuje v zmysle článku 2 ods. 2 Smernice 2003/88/ES nula hodín sa nemôže použiť v rámci výpočtu pracovného času a to bez ohľadu na skutočnosť, či sa predmetný čas v rámci vnútroštátneho práva posudzuje ako služobný čas alebo nie. V rámci právneho poriadku Slovenskej republiky sa na účely výpočtu fondu pracovného času posudzuje čas riadnej ročnej dovolenky ako 16 hodín. Avšak, na účely výpočtu priemerného pracovného času podľa článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES sa na takýto deň prihliada ako 0 odpracovaných hodín (delenec) a 0 dní (deliteľ). Príklad: Ak v priebehu 7 dní žalobca odpracuje 2 zmeny a počas týchto dní má 1 deň riadnu dovolenku „DOV“, tak na účely výpočtu priemerného týždenného pracovného času v zmysle článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES s ohľadom na články 2 a 16 písm. b) Smernice 2003/88/ES sa vypočíta priemerný pracovný čas tak, že Pracovný čas: $2 \times 24 \text{ hodín} = 48 \text{ hodín}$. Neutrálne dni: 1 deň DOV. Započítané dni: 6 dní zo 7 dní. $48 \text{ (hodín)} : 6 \text{ (dní)} = 8 \text{ hodín denne}$. Pričom, ak by sme neprihliadali na neutrálny deň, tak by bol výsledok ešte nižší (6,857 hodín denne). Zákonodarca predmetným postupom chráni pracovníkov pred kompenzáciou ich práce v rozsahu 4 týždňov riadnej ročnej dovolenky a pri všetkých dňoch práceneschopnosti.

39. Ak prijmemo argumentáciu žalobcu, že článok 2 Smernice 2003/88/ES je nevyhnutné vykladať v zmysle Smernice, keďže bol údajne nesprávne transponovaný do právneho poriadku Slovenskej republiky, tak nemôžeme tak urobiť len v rozsahu služobnej pohotovosti, ale musíme ho aplikovať komplexne vo svetle článku ako celku a nie len jeho časti. K pojmu „priemerný čas“ Žalovaný ďalej poukazuje na pojem „priemerný“ z článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES. Článok 6 Smernice 2003/88/ES zároveň pojednáva o „priemernom“ čase, teda nemožno hovoriť o doslovnom výklade, že každých 7 po sebe nasledujúcich dní musí byť striktne dodržaná horná hranica 48 hodín. Smernica pojednáva o priemere za určité obdobie a v čl. 16 písm. b) pojednáva o referenčnom období nepresahujúcom štyri mesiace. Smernica zároveň v ods. 15 preambuly prezumuje potrebu zabezpečiť pružnosť pri uplatňovaní určitých ustanovení tejto smernice a súčasne zabezpečiť dodržiavanie zásad ochrany zdravia a bezpečnosti pracovníkov. Zároveň aj v ods. 16 preambuly Smernica ustanovuje potrebu odchýlok a to tak, že je treba ustanoviť, že členské štáty alebo sociálni partneri môžu uplatniť odchýlky z určitých ustanovení. Ako všeobecné pravidlo v prípade odchýlky, musia príslušní pracovníci dostať rovnocennú náhradnú dobu odpočinku;“. Požiarna ochrana musí byť v pohotovosti 24/7, nakoľko nie je možné predpokladať kedy a kde vypukne požiar alebo nastane iná situácia vyžadujúca si zásah príslušníkov Hasičského a záchranného zboru. Príslušníci Hasičského a záchranného zboru vykonávajú nesmierne dôležitú úlohu pri ochrane života a zdravia osôb a ochrane majetku. Je preto nevyhnutné, aby boli prijaté určité odchýlky od ustanovení Smernice 2003/88/ES. Jednu z nich ustanovuje Smernica 2003/88/ES v článku 17 ods. 3 písm. b) bodu iii), cit.: „V súlade s odsekom 2 tohto článku sa môžu vykonať odchýlky článkov 3, 4, 5, 8 a 16: v prípade činností spojených s potrebou nepretržitej služby alebo výroby, najmä služby tlače, rádia, televízie, filmovej tvorby, pôšt a telekomunikácií, sanitky, protipožiarne služby a služby civilnej ochrany;“ Uvedené ustanovenie povoľuje, aby sa členské štáty odchýlili od ustanovenia článku 16 Smernice 2003/88/ES a upravili si referenčné obdobie v zmysle článku 19, cit.: „Možnosť odchýlky od článku 16 písm. b) uvedenej v článku 18 ods. 3 a v článku 18 nemôže viesť k ustanoveniu referenčného obdobia dlhšieho ako šesť mesiacov.“ Žalovaný teda poukazuje na ustanovenie § 86 ods. 1 Z. č. 315/2001 Z. z., cit.: „Služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov.“. Nakoľko smernice nepredpokladajú svoju doslovnú transpozíciu do právnych poriadkov členských štátov, tak má žalovaný za to, že predmetná časť smernice bola do právneho poriadku Slovenskej republiky transponovaná správne, zároveň neodporuje žiadnej časti Smernice 2003/88/ES a preto je nevyhnutné, aby sme na ňu pri výpočtoch prihliadali. V zmysle ods. 15 preambuly Smernica jasne poukazuje na potrebu a nie na možnosť odchýlky od určitých ustanovení. Túto potrebu jasne definuje v článku 17 ods. 3 písm. b) bodu iii), kedy v prípade protipožiarnych služieb poukazuje na skutočnosť, že je potrebné sa odchýliť od článku 16 (4-mesačné referenčné obdobie), čím v článku 19 rozširuje referenčné obdobie až na 6 mesiacov. V rovnakom článku ukladá možnosť členským štátom rozšíriť toto referenčné obdobie až na 12 mesiacov. Zároveň 6-mesačné referenčné obdobie vyplýva aj z logiky veci, keďže fond pracovného času (z ktorého vychádza aj samotný žalobca) sa rozpočítava na 6-mesačné obdobia. V zmysle vyššieho uvedeného má žalovaný za to, že pojem „priemerný“ je nutné vykladať ako priemerný maximálny týždenný čas v referenčnom období šiestich mesiacov a teda v priemere nemôže tento čas prekročiť 48 hodín každých 7 po sebe nasledujúcich dní.

40. Žalovaný vzhľadom na už uvedené zotrváva v celosti na svojich prepočtoch priemerného pracovného času žalobcu v rámci referenčných období, pričom žalovaný uvádza, že započítaval celé 24hodinové zmeny (deň aj noc/pohotovosť), avšak bral do úvahy tie časy, kedy žalobca skutočne pracoval, resp. bol služobnému úradu k dispozícii, a to práve preto, že posudzovaním a braním do úvahy času voľna nemôžeme dospieť k objektívnemu záveru o presahoch nad 48 hodín týždenného priemerného pracovného času žalobcu v rámci referenčných období. Žalovaný súdu prvej inštancie predložil prepočet skutočne odpracovaných hodín, do ktorých zavrhol všetky hodiny v zmysle článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES. V tomto smere žalovaný poukazuje napríklad na rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 3C/18/2023 zo dňa 02.02.2024, cit.: „Fond pracovného času v každom mesiaci nie je veličina, z ktorej by sa malo vychádzať, pretože ide len o vyjadrenie počtu pracovných hodín, ktoré má zamestnanec pri jeho spôsobe rozvrhnutia pracovného času k dispozícii, nevyjadruje reálne číslo, koľko zamestnanec v práci za mesiac skutočne odpracoval.“ Žalovaný teda poukazuje na článok 2 ods. 2 Smernice 2003/88/ES, cit.: „čas odpočinku je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom.“. Zároveň žalovaný poukazuje na § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., ktorý posudzuje určité časy odpočinku ako služobný čas, avšak tieto časy odpočinku nie sú služobným časom. Ustanovenie § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. predmetné časy odpočinku len posudzuje ako služobný čas z dôvodu, aby sa aj tento čas odpočinku, za ktorý žalobcovi patrí náhrada mzda, odzrkadlil vo фонде pracovného času a teda aj na

výplatných páskach. Žalobca svoje skutočne odslúžené hodiny, ale ani hodiny nad limit nepreukázal, len ich tvrdil, avšak súd prvej inštancie sa s uvedenými námietkami žalovaného nevysporiadal.

41. Vo vzťahu k otázke preukázania existencie nemajetkovej ujmy žalovaný poukazuje na rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 102C/12/2023-125 zo dňa 22.10.2024 (body 57 a nasl.) Predovšetkým poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/29/2021 zo dňa 31.01.2023, v ktorom dovolací súd k otázke náhrady nemajetkovej ujmy uviedol, že „otázka výšky náhrady nemajetkovej ujmy je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Každé jedno rozhodnutie o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady. Pokiaľ účelom § 421 ods. 1 písm. b) CSP je to, aby sa vyriešením niektorej, doposiaľ ešte dovolacím súdom nevyriešenej právnej otázky vytvorila a ustálila rozhodovacia prax dovolacieho súdu, je namieste konštatovanie, že vyriešením takto individuálnej otázky ako je určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy, sa ani nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Pri posúdení a hodnotení zákonom ustanovených východísk na určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy postupujú súdy vždy rozdielne v každom konkrétnom prípade a nezotrvávajú na určitých striktných hraniciach. V takto individualizovanom rámci určovania konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy zovšeobecnenie ani neprichádza do úvahy, keďže rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvalifikovať a vyčíslieť (7Cdo/131/2020).“ Ďalej aj na rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co/14/2013 zo dňa 23.11.2014, cit.: „žalobca, ktorý sa náhrady nemajetkovej ujmy domáha, musí uniesť jednak bremeno tvrdenia, ako aj dôkazné bremeno, že mu nemajetková ujma vznikla a že na jej uspokojenie nie je postačujúcim zadosťučinením len konštatovanie porušenia práva. Nemajetková ujma má byť určitou náhradou za protiprávny stav, ktorý spôsobil nenapraviteľnú ujmu v majetkovej sfére dotknutej osoby, pričom je podstatné v akom rozsahu bola znížená česť, dôstojnosť a postavenie fyzickej osoby, resp. dobré meno a povest právnickej osoby. Žalobca v prejednávanej veci neoznačil a už vôbec nepreukázal, že v prípade existencie ním tvrdeného základu nároku by vznikli následky takej intenzity, ktorá by zakladala jeho právo na priznanie požadovanej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy. Zadosťučinenie v peniazoch má pritom byť prostriedkom spravodlivej nápravy a nemá predstavovať prostriedok slúžiaci na obohatenie sa.“ Žalobcu v spore zaťažuje dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať skutočnosť, z ktorých by vyplývalo, že mu v dôsledku nesprávnej transpozície Smernice a následného prekračovania maximálneho týždenného pracovného času vznikla nemajetková ujma, na ktorej reparáciu je potrebné priznať aj náhradu v peniazoch (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7Co/443/2016 zo dňa 25.07.2017). Žalovaný tiež podporne poukazuje na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 285/2018 zo dňa 15.08.2018 a uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS 271/2018 zo dňa 19.04.2018. Žalovaný dáva do pozornosti aj nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 424/2012 zo dňa 06.11.2014, ktorý pripúšťa neúspešnosť žaloby o ochranu osobnosti pri nízkom stupni závažnosti zásahu, keď uzatvára, že dôsledkom každého neoprávneného zásahu do práv chránených ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka je určitá ujma, pričom z hľadiska intenzity zásahu, okolností, za ktorých k nemu došlo a stupňa negatívnych dôsledkov dopadu zásahu na chránené práva sa v praxi môžu vyskytnúť ujmy, ktoré svojou povahou alebo stupňom závažnosti a) neopodstatňujú ani nemateriálnu ani materiálnu satisfakciu, b) opodstatňujú (len) nemateriálnu satisfakciu, c) opodstatňujú tak nemateriálnu, ako aj materiálnu satisfakciu. Žalovaný poukazuje na rozhodnutie Súdneho Dvora EÚ vo veci Konle C-302/97, cit.: „aj jednoznačný rozpor s právom EÚ nemusí automaticky zakladať vznik zodpovednosti, pokiaľ je vnútroštátna úprava ospravedlnená napr. všeobecným záujmom.“ Žalovaný zastáva názor, že pri určovaní konkrétnej výšky náhrady za spôsobenú ujmu, by mal súd prvej inštancie zohľadňovať nielen primeranosť k iným finančným kompenzáciám, ale prihliadať na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Zavedenie princípu primeranosti k iným formám finančných kompenzácií spolu s ponechaním možnosti prihliadať na osobitosti konkrétneho prípadu umožňuje, aby výška náhrady na jednej strane nevytvárala priestor pre obohacovanie sa, ale na druhej strane umožňovala „spravodlivé zadosťučinenie.“ Žalovaný si dovoľí poukázať aj na najnovšie rozsudky v obdobných veciach na západnom Slovensku, napríklad:- Rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn. 22C/30/2024 z 07.11.2024 - 0,00 eur,- Rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn. 102C/12/2023 z 22.10.2024 - 0,00 eur,- Rozsudok Mestského súdu Košice sp. zn. 77C/17/2023 z 12.09.2024 - 0,00 eur,- Rozsudok Mestského súdu Bratislava IV sp. zn. 4Cos/1/2023 z 26.08.2024 - 0,00 eur,- Rozsudok Mestského súdu Bratislava IV sp. zn. B5-24C/34/2023 z 28.10.2024 - 0,00 eur,- Rozsudok

Mestského súdu Bratislava IV sp. zn. 52Cos/1/2023 z 12.11.2024 - 0,00 eur,- Rozsudok Mestského súdu Bratislava IV sp. zn. 52Cos/2/2023 z 12.11.2024 - 0,00 eur,- Rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 18C/27/2024-203 zo dňa 22.11.2024 - 0,00 eur

42. Žalovaný opakovane uvádzal, že výšku nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca požadoval, žalovaný považoval za zjavne neprimeranú, a to aj s porovnaním výšky náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov, ktorých ujma je v porovnaní s údajnou ujmom žalobcu podľa nášho názoru neporovnateľne vyššia. V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva náhrada nemajetkovej ujmy musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti (napr. Tolstoy Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo), pričom pri určovaní výšky náhrady ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy (napr. Flux v. Moldavsko, Steel a Morris v. Spojené kráľovstvo). Okrem toho Európsky súd pre ľudské práva vyjadril názor, podľa ktorého výška náhrady v konkrétnom prípade musí zohľadňovať výšku náhrady priznávanú vnútroštátnymi súdmi v iných prípadoch týkajúcich sa poškodenia dobrej povesti (napr. Público-Comunicacáo Social, S. A. v. Portugalsko). Napokon Európsky súd pre ľudské práva zdôrazňuje, že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesné zranenia alebo násilné činy (napr. Ittalehti a Karhuvaara v. Fínsko). Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 Cdo 19/2020, určenie výšky nároku na náhradu nemajetkovej ujmy pritom nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá nepodlieha žiadnemu hodnoteniu, naopak jej základom je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí aj v kontexte s ďalšími právnymi predpismi upravujúcimi obdobnú problematiku. Hoci výšku nemajetkovej ujmy súd určuje voľnou úvahou, nemôže ísť o úvahu nepreskúmateľnú, resp. o úvahu svojvoľnú. Žalobca neodôvodnil výšku požadovanej peňažnej náhrady, pretože neuviedol v čom tento „údajný neoprávnený“ zásah spočíval. Nestačí totiž, aby zásah mohol vyvolať určitú reakciu, ale musí aj konkrétnu reakciu v živote fyzickej osoby, čo v prípade žalobcu nie je žiadnym spôsobom preukázané. Chýbajúce skutkové tvrdenia nie je možné nahradiť odvolávaním sa na rozhodovaciu činnosť iných súdov v obdobných prípadoch. Vzhľadom na to, že ide o osobnostné práva, je potrebné nemajetkovú ujmu posudzovať v každom jednom prípade individuálne. Žalovaný ďalej poukazuje na ustanovenie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré upravuje podmienky, kedy má žalobca nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Žalobca, v konaní nepreukázal zásah do súkromného, rodinného života či neoprávnený zásah, ktorý by sa odrazil napr. v medziľudských vzťahoch, či nepriaznivost' zdravotného stavu v príčinnej súvislosti s výkonom povolania v takej značnej miere, ktorá by odôvodňovala výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca požadoval. Náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch môže súd podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka priznať len ako sekundárnu kompenzáciu vtedy, ak by iná náprava nebola (vôbec) možná v zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, resp. ak by sa takáto satisfakcia nezdala postačujúca, avšak vždy len vtedy, ak bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t.j. materiálnej satisfakcie) je vždy v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu existencie závažnej ujmy, ktorú treba riadne a konkrétne preukázať. V konaní v podobe nemajetkovej ujmy nesie žalobca bremeno tvrdenia v tom, a to tak, že žalovaný by spôsobil žalobcovi škodu, resp. zasiahol do jeho osobnosti a že tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na jeho právach, pričom žalobca musí nielen uviesť (tvrdiť), ale aj preukázať aká ujma mu vznikla. Z tohto bremena tvrdenia pre žalobcu vyplýva dôkazné bremeno preukázať skutočnosti svedčiacie o existencii škody a zásahu. Keď sa žalobca domáha v zmysle žaloby náhrady nemajetkovej ujmy, žalobca musí na konkrétnych skutkových okolnostiach preukázať, že zásah nielen mohol, ale aj skutočne vyvolal následnú reakciu v jeho súkromnom živote, rodinnom prostredí, profesionálnej sfére, či v inom prostredí (rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/94/2020-515 zo dňa 30.06.2021). Aj samotný súd prvej inštancie v bode 22. odôvodnenia napadnutého rozsudku uviedol, že cit.: „... žalobca ani len netvrdil, že by v dôsledku porušenia jeho práva zo strany žalovaného trpel nejakým zdravotným ochorením alebo to, že by nemal dostatok času adekvátne sa postarať o svoju chorú matku, ako to pôvodne uvádzal v podanej žalobe, keď navyše z jeho výpovede vyplynulo, že jej zdravotný stav ako aj stav jeho otca je stabilizovaný a postupne sa lepší. Nepreukázal a ani netvrdil, že by zdravotný stav ktoréhokoľvek z jeho rodičov bol natoľko závažný, že by boli odkázaní na osobnú starostlivosť žalobcu. Je tiež potrebné uviesť, že z vyjadrení žalobcu nevyplývalo, že by mal deti, a že by v dôsledku vykonávania práce nad čas povolený právom EÚ bol ukrátený na čase, ktoré by mohol tráviť s nimi. Okrem svojich rodičov žalobca neuviedol žiadnych ďalších členov rodiny, či iných blízkych známych, vo vzťahu ku ktorým, by bolo možné badať nepriaznivé dôsledky porušovania jeho práv na maximálny pracovný čas a teda

nepriaznivý vplyv na existujúce socializačné prostredie žalobcu.“ Žalovaný naďalej na podporu svojho právneho názoru ohľadne priznania nároku na náhradu škody, resp. nemajetkovej ujmy, poukazuje na rozhodnutia súdnych autorít Slovenskej republiky. Krajský súd v Žiline v bodoch 19 až 23 na stranách 6 až 8 odôvodnenia rozsudku sp. zn. 6Co/159/2019 zo dňa 27.05.2020 uviedol, že cit.: „ ... Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy existencia závažnej ujmy 3... Stanovenie výšky nemajetkovej ujmy nie je tak ponechané na ľubovôľu súdu, ale musí byť založené na konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách, ktoré musia vychádzať zo skutkového stavu, na základe dokazovania vykonaného najmä na zisťovanie konkrétnych následkov v jednotlivých oblastiach spoločenského života dotknutej osoby, v ktorom smere dôkazné bremeno zaťažuje poškodeného.“ Krajský súd v Bratislave v bode 45 na stranách 18 a 19 odôvodnenia rozsudku č. k. 5Co/192/2019-310 zo dňa 29.10.2019 konštatoval, že cit.: „ ... preukázanie zásahu do osobnostných práv, ktoré má za následok skutočne zníženie dôstojnosti alebo vážnosti dotknutej osoby v spoločnosti v značnej miere zaťažuje postihnutú fyzickú osobu. Nemajetkovú ujmu možno priznať len v prípadoch, kde došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere a kde intenzita tohto zásahu nie je primerane napravitelná inými právnymi prostriedkami. ... Bolo povinnosťou žalobcu, ktorý mal v konaní dôkazné bremeno, preukázať vznik nároku na zaplatenie nemajetkovej ujmy t. j. preukázať, že bola znížená dôstojnosť žalobcu a jeho vážnosť v spoločnosti a preukázať závažnosť vzniknutej ujmy a závažnosť okolností, za ktorých došlo k porušeniu jeho práv. ... pri posudzovaní intenzity zásahu je za určujúce hľadisko potrebné považovať charakter konania, v ktorom ujma vznikla, keďže ujma vzniknutá v ne/sporovom konaní môže byť iná ako ujma vzniknutá v exekučnom konaní a rovnako treba rozlišovať medzi konaním civilným, trestným či správny a napokon treba vziať osobitne na zreteľ aj predmet konania z hľadiska jeho významu pre stranu ... a ochrany akých práv či právom chránených záujmov sa v ňom dovoľáva, s prihliadnutím aj na jej osobné pomery či iné konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu ... zvýšený význam predmetu konania pre osobu poškodeného musí táto osoba v konaní nielen tvrdiť, ale aj spoľahlivo doložiť.“ Žalovaný zdôrazňuje, že zo strany žalobcu nebolo žiadnym spôsobom preukázané, že by utrpel ujmu, ktorá by v značnej miere znížila jeho dôstojnosť resp. vážnosť v spoločnosti. Súčasne žalovaný poukazuje aj na skutočnosť, že žalobca sa žalobou nedomáha aby sa „upustilo od neoprávneného zásahu“ do jeho práva na ochranu jeho osobnosti, ani aby sa odstránili následky takéhoto zásahu. Podaná žaloba tak vôbec nerieši (údajný protiprávny) stav do budúcnosti, ale naopak vytvára priestor pre opätovné čiastkové žaloby.

43. Žalovaný tvrdil, že v tomto súdnom konaní nebolo ani na základe výpovede žalobcu ani iným dôkazným prostriedkom preukázané ako súčasný stav zasahuje do osobnostnej sféry žalobcu ako základný predpoklad pre vznik nemajetkovej ujmy. Z obsahu podanej žaloby vyplýva skutočnosť, že žalobca vidí problém vo svojom (nedostatočnom) finančnom ohodnotení počas služobnej pohotovosti, keď sa žalobou domáha len (sekundárneho) finančného plnenia od Slovenskej republiky. Otáznym zostáva, akú inú činnosť by chcel žalobca vykonávať v čase služobnej pohotovosti, kedy musí byť prítomný na pracovisku, keď tento čas pripadá na nočné hodiny, ktoré každá fyzická osoba využíva na spanie a je objektívne (takmer) vylúčené, aby sa tento čas mohol využívať nejakou inou zmysluplnou činnosťou, prípadne ho plnohodnotne tráviť s rodinou. V zmysle zásady kontradiktórnosti je však povinnosťou žalobcu preukázať vznik ako aj intenzitu zásahu do jeho osobnostných práv, ak takýto zásah na strane žalobcu existuje. V danej veci uvedené riadne preukázané nebolo. Žalobca svoje subjektívne tvrdenia nijakým spôsobom nepredložil, uviedol len svoje osobné pocity, ako vníma nedostatok voľného času, spôsobený prácou, neuviedol žiadnu konkrétnu skutočnosť, ktorá by mala spôsobiť porušenie jeho osobnostných práv, v tak značnej miere, že by došlo k zníženiu jeho dôstojnosti alebo jeho vážnosti v spoločnosti, tak aby mohol, resp. mal požadovať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Nie je preto možné, aby subjektívne a ničím nepodložené tvrdenia žalobcu boli vodítkom toho, ako by mal súd rozhodnúť. V tomto poukazujeme aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo 108/2009 zo dňa 19.05.2010, kde je uvedené, že: „Len subjektívne vnímanie navrhovateľky, že uvedeným postupom zamestnávateľa došlo k takémuto zásahu a v dôsledku, ktorého to malo vplyv na jej zdravotný stav, ako aj spoločenské postavenie, prípadne na správanie sa osôb v jej okolí, nemožno považovať za založenie nároku na ochranu osobnosti a z toho vyplývajúce práva na poskytnutie primeraného zadosťučinenia a práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.“ Dovolací aj odvolací súd zhodne vyslovili názor, že konanie odporcu nespĺňa znaky neoprávneného zásahu do osobnosti navrhovateľky, a nie je možné za takýto zásah považovať následok, ktorý subjektívne pociťovala navrhovateľka vo svojom pracovnom aj osobnom živote.

44. K sankcii alebo jej potenciálnemu vzniku za nemajetkovú ujmu (spôsobenú zásahom do osobnosti fyzickej osoby) podľa § 13 Občianskeho zákonníka musí byť splnená podmienka zásahu objektívne

spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu buď v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite, a to tak, že tento zásah musí byť protiprávny. Musí ísť teda o tak závažný zásah do sfér fyzickej osoby, ktorý je v rozpore s objektívnym právom a tiež musí dôjsť ku konsenzusu medzi zásahom a neoprávnenosťou takéhoto zásahu. V takomto sa súd musí vysporiadať s tým, aká je miera závažnosti zásahu do práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby, teda si musí overiť, či k zásahu došlo v značnej miere. Popri tom je potrebné prihliadnuť aj na to, že forma zadostučinenia (nemajetková ujma v peniazoch) je právny inštitút takpovediac výnimočného charakteru, ktorý sa má použiť len za splnenia zákonných predpokladov. Určujúcim faktorom je najmä zistenie, že v tom ktorom prípade ide o nemajetkovú ujmu vzniknutú v osobnostnej sfére fyzickej osoby, ktorom táto fyzická osoba objektívne najmä vzhľadom k intenzite, povahe, trvaniu a rozsahu pôsobenia nepriaznivého následku môže pociťovať a prežívať ako závažnú. Uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy má byť až posledným možným nástrojom ochrany osobnosti a má sa uplatniť až vtedy, keď ostatné potenciálne satisfakčné prostriedky na zmiernenie a vyváženie nepriaznivého dopadu do osobnostných práv nepostačujú. Je preto potrebné, aby súd skúmal v akej sfére života sa odrazilo to, čo tvrdí žalobca, nakoľko sa žalobca ani nijakým spôsobom nepokúsil o určitú formu prevencie pred neoprávneným zásahom, ale sa obrátil na súd so žalobou označenou ako žaloba o zaplatenie 6.002,60 EUR s príslušenstvom, ktorou zastiera skryté mzdové nároky, nakoľko aj z istiny, aj z povahy veci, aj spôsobu výpočtu nemajetkovej ujmy matematickým vzorcom je zrejmé, že sa jedná o mzdový nárok. Preto je potrebné dodať, že náhrada nemajetkovej ujmy nie je ekvivalentom straty na zárobku a nemôže byť určovaná matematickým vzorcom. S týmto sa podľa názoru žalovaného vysporiadala správne Mestský súd Bratislava IV v jednom z najnovších rozhodnutí sp. zn. B5-24C/34/2023 zo dňa 28.10.2024, ktorý jasne a presne ustanovil, kedy sa jedná o nárok na nemajetkovú ujmu a kedy nie. (Žalovaný uvádza, že nemá vedomosť o jeho právoplatnosti, no napriek tomu prostredníctvom tohto rozhodnutia poukazujeme na inštitút nemajetkovej ujmy). Poukazujeme na bod 43. predmetného rozhodnutia na dve podstatné skutočnosti, a to: 1/ že „Pri zisťovaní dĺžky služobného času stráveného žalobcom na pracovisku súd vychádzal z dôkazných prostriedkov procesného útoku predložených žalobcom, a to výplatných pásov za žalované obdobie od apríla 2020 do marca 2023, keďže aj samotný žalobca uviedol, že počet odpracovaných hodín a počet hodín pohotovosti, ktoré sú uvedené na výplatných páskach v jednotlivých mesiacoch, zodpovedajú jeho reálne odpracovanému pracovnému času, t.j. časuskutočne strávenému na pracovisku, počas ktorého bol žalobca k pracovnej dispozícii svojmu zamestnávateľovi. Žalované obdobie tak zodpovedá nasledovným 6-tim referenčným obdobiam.“ 2/ „Z rozboru jednotlivých referenčných období jednoznačne vyplýva, že k porušeniu čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES o dodržaní 48 - hodinového týždenného pracovného času v prípade žalobcu došlo len v dvoch obdobiach, a to vo štvrtom a šiestom období, kedy priemerný týždenný služobný čas žalobcu vo štvrtom období predstavoval 51,12 hodín a v piatom referenčnom období predstavoval 50,5 hodín, v zostávajúcich referenčných obdobiach bol uvedený článok Smernice dodržaný a priemerný týždenný pracovný čas žalobcu bol pod hranicou 48 hodín, v niektorých obdobiach pomerne výrazne, keď napr. v piatom referenčnom období žalobca priemerne odpracoval o 5,73 hodín menej ako stanovuje Smernica. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že v prípade žalobcu nie je splnená druhá podmienka, splnenie ktorej sa kumulatívne s ďalšími dvoma podmienkami vyžaduje na priznanie práva jednotlivcovi spôsobené porušením únieového práva, keďže nedošlo k dostatočne závažnému porušeniu Smernice 2003/88/ES, nakoľko len v dvoch z celkovo šiestich referenčných období v žalovaných mesiacoch došlo k porušeniu čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES a toto porušenie bolo minimálneho rozsahu, keď vo štvrtom referenčnom období žalobca priemerne odpracoval o 2,5 hodiny a v šiestom referenčnom období o 3,12 hodín viac ako je priemerný týždenný pracovný čas stanovený Smernicou.“ Ohľadom formy a spôsobu výpočtu náhrady škody, Súdny dvor v rozhodnutí C- 429/09 G. Fuss uviedol, že „Smernica 2003/88 neobsahuje nijaké ustanovenie týkajúce sa náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení. V prípade neexistencie ustanovení práva Únie v danej oblasti je na vnútroštátnom práve dotknutého členského štátu, aby pri rešpektovaní zásad rovnocennosti a efektivity jednak určilo, či škoda vzniknutá pracovníkovi, ako je G. Fuss vo veci samej, v dôsledku porušenia právnej normy Únie, musí byť nahradená udelením dodatočného náhradného voľna alebo finančným odškodnením a jednak definovalo pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady.“ Žalobca v rámci svojho výsluchu uviedol, resp. namietal organizáciu pracovného času, čo má mať negatívny vplyv na jeho rodinu, trávenie voľného času (rodina, koníčky atď.)

45. Skutočnosť, že žalobca namietal celkovú organizáciu pracovného času, t. j. nerovnomerné rozloženie pracovného času, je podľa názoru žalovaného vecou medzi žalobcom a jeho služobným úradom, uvedené nespadá pod charakter žalôb o ochranu osobnosti, inak povedané, žalovaný nevidí

priamu a bezprostrednú príčinnú súvislosť medzi ujmom spôsobenou žalobcovi v dôsledku nesprávnej transpozície Smernice a organizáciou pracovného času, ktorú žalobca namieta. Predmetné konanie spočíva v uplatnení si nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá mala byť žalobcovi spôsobená v priamom dôsledku nesprávneho prebratia Smernice, čo má mať bezprostredný negatívny dopad na osobný, rodinný a spoločenský život žalobcu. Organizácia pracovného času je pracovnoprávnou kategóriou, ktorá predstavuje odlišný nárok ako ten, ktorý si žalobca žalobou uplatňuje. Žalovaný namieta zmätočnosť uplatneného nároku, ktorý žalobca neosvedčil ani v rámci svojho výsluchu, nakoľko žalobca namieta organizáciu pracovného času a nie nesprávne prebratie Smernice. Uvedené nie je žiaduce akokoľvek stotožňovať, nakoľko sa podľa názoru žalovaného jedná o odlišné kategórie.

46. Skutočnosť, že žalobca nemôže venovať toľko času, koľko by si predstavoval, rodine, priateľom a/alebo voľnočasovým aktivitám a koníčkum, nie je argumentom utrpenej ujmy v dôsledku nesprávneho prebratia Smernice; medzi uvedeným neexistuje priama a bezprostredná príčinná súvislosť. Ak sa z posudzovania vplyvu faktorov na zníženie času na voľnočasové aktivity, rodinu, blízkych, priateľov nedá abstrahovať jedine jeden (a to práca žalobcu), ktorý by ako jediný bránil slobodnému nakladaniu s voľným časom, tak nie je možné jednoznačne tvrdiť, že nesprávne prebratie Smernice je tým jediným a výlučným faktorom, v dôsledku ktorého žalobca rodine, priateľom či koníčkum venuje menej času. Súd prvej inštancie sa tvrdeniami žalobcu v tomto smere nijako bližšie nezaoberal a tento súvis neskúmal, čo žalovaný považuje za vadu konania. Taktiež tvrdenie o strate času bez ďalšieho, bez konkrétnych súvislostí a preukázaných negatívnych dopadov na osobnostnú sféru žalobcu, nepredstavuje dôkaz utrpenej morálnej ujmy na strane žalobcu. Taktiež je podľa názoru žalovaného vylúčená priama a bezprostredná príčinná súvislosť medzi porušením Smernice a ujmom žalobcu, keď ujmu v podobe vyčerpanosti, nedostatočnej regenerácie, či preťaženia pociťoval dávno pred podaním žaloby na súd, t. j. tri roky spätne. Z výsluchu žalobcu nie je podľa názoru žalovaného zrejماً dôvodnosť žalobcom uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Žalobca neosvedčil dôvodnosť ani výšku ním uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko z výsluchu žalobcu nie je preukázaná priama a bezprostredná príčinná súvislosť medzi žalobcom utrpenou ujmom v dôsledku nesprávneho prebratia Smernice, keďže žalobca na osvedčenie svojho nároku nešpecifikoval žiadne konkrétne negatívne zásahy, ktoré by utrpel vo svojom súkromnom živote, ktoré by boli v priamej súvislosti s nesprávnym prebratím Smernice. Žalobca neunesol bremeno tvrdení ani bremeno dôkazu, neosvedčil svoj nárok a nepreukázal utrpenú ujmu v kontexte vyššie uvedených skutočností tak, aby bolo možné konštatovať, že žalobca ujmu na svojich právach v bezprostrednej súvislosti s nesprávnym prebratím Smernice utrpel, a to v značnej miere.

47. Súd prvej inštancie nijako bližšie nevysvetlil, prečo ujmu na právach žalobcu videl ako závažnú, a to aj napriek jeho výsluchu, ktorým žiadnu utrpenú ujmu, okrem bližšie nekonkretizovaných tvrdení, neuviedol a neosvedčil. Žalovaný zastáva názor, že súd prvej inštancie nezohľadnil žalobcom tvrdené skutočnosti a tomu zodpovedajúce námietky nepreukázania nemajetkovej ujmy a jej výšky zo strany žalovaného a týmto sa nijakým spôsobom nevysporiadal, čím žalovanému odňal právo na spravodlivé súdne konanie a presvedčivé zdôvodnenie právneho názoru súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie tiež v bode 22. odôvodnenia napadnutého rozsudku uviedol, že cit.: „Ako súd konštatoval vyššie, pri určovaní pracovnej pohotovosti spolu s určeným pracovným časom dochádzalo v prípade žalobcu opakovane k prekročeniu maximálneho limitu 48 hodinového priemerného týždenného pracovného času v rozhodnom období. Žalobca tak prišiel o hodiny voľného času, ktoré by inak mohol venovať rozvíjaniu svojich osobných a súkromných aktivít, alebo takých ktoré mohli byť venované fyzickej, psychickej relaxácii a odpočinku. ... Prostredie, ktoré je pre žalobcu vytvorené za účelom oddychu na pracovisku, kde sa podľa jeho výpovede nachádza veľa rušivých elementov, nie je možné porovnávať s prostredím, ktoré má žalobca vytvorené vo svojom domove. Žalobca nemá možnosť venovať sa vo voľnom čase športovým aktivitám ľadovému hokeju ako sám uviedol ani dobrovoľnej činnosti v rámci dobrovoľného hasičského zboru. Poukázal tiež, že v dôsledku nedostatku voľného času mu stroskotali dva partnerské vzťahy, preto žije sám.“ Žalovaný namieta vyššie citovaný názor súdu prvej inštancie ako nepreukázaný a nepreskúmateľný. Z uvedeného preto nie je možné vyvodit' a ustáliť nepochybný a bezpečný záver o existencii žalobcom utrpenej ujmy v jeho morálnej sfére, nakoľko táto nebola bez pochybností preukázaná, ale len tvrdená žalobcom bez akýchkoľvek bližších dôkazov. Na ustálenie záveru o existencii morálnej ujmy, dôvodnosti uplatneného nároku v zodpovedajúcej výške, ktorú voľnou úvahou ustálil súd prvej inštancie, nepostačuje predpoklad, hypotéza ani domnienka utrpenej ujmy predpokladaná súdom či žalobcom, ujma musí byť jednak nepochybné tvrdená a jednak nepochybné preukázaná, v opačnom prípade je nepreukázaná a úvaha súdu o danosti nároku v tej-ktorej výške sa stáva nepreskúmateľnou. Ďalej je nutné uviesť, že zohľadňovanie obdobia viac ako troch rokov pred podaním žaloby nemá s prejednávanou vecou žiaden relevantný súvis a žalovaný uvedené namieta.

Predmetom tohto konania bolo obdobie troch rokov pred podaním žaloby na súd, žiadne iné obdobie pre posúdenie nároku žalobcu nie je relevantné a nemôže byť ani zohľadňované - v tomto prípade na ujmu žalovaného, a to aj napriek tomu, že žalobcovi nič nebránilo si žalobu podať napríklad omnoho časovo skôr. Za uvedené žalovaný nemôže niesť žiadnu zodpovednosť a je podľa názoru žalovaného v rozpore s princípom spravodlivosti, aby bol žalovaný „trestaný“ za to, že žalobca je v zbere x rokov, ale žalobu podal tri roky spätne a súd prvej inštancie zohľadňuje na dôvažok negatívneho postupu žalovaného obdobie viacerých rokov, keďže to malo mať na žalobcu dlhodobý negatívny dopad. S uvedeným postupom súdu prvej inštancie sa žalovaný nestotožňuje a nepovažuje ho za správny ani súladný s princípom spravodlivosti. Ak sa z posudzovania vplyvu faktorov na zníženie času na rodinu, blízkych, priateľov nedá abstrahovať jedine jeden (a to práca žalobcu), ktorý by ako jediný bránil slobodnému nakladaniu s voľným časom, tak nie je možné jednoznačne tvrdiť, že nesprávne prebratie Smernice je tým jediným a výlučným faktorom, v dôsledku ktorého žalobca rodine, priateľom či koníčkom venuje menej času. Súd prvej inštancie sa tvrdeniami žalobcu v tomto smere nijako bližšie nezaoberal a tento súvis neskúmal, čo žalovaný považuje za vadu konania. Žalovaný sa tiež nemôže stotožniť a namieta názor súdu prvej inštancie o narastajúcej frustrácii a únave v dôsledku dlhodobého porušovania práv žalobcu. Rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa žalovaného vykazuje prvky nesprávneho vyhodnotenia dôkazov, v dôsledku čoho došlo k nesprávnemu rozhodnutiu vo veci samej, čo malo priamy vplyv na procesné práva žalovaného, ktoré boli postupom súdu prvej inštancie porušené v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Rozhodnutie súdu prvej inštancie si vzhľadom na vyššie uvedené vnútorné odporuje, čo spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia a právnych úvah súdu prvej inštancie. Na podporu právnej argumentácie žalovaného si dovoľujeme poukázať na právny názor Okresného súdu Trnava v bodoch 83 a 85 na stranách 22 až 23 odôvodnenia rozsudku č.k. 18C/27/2024-203 zo dňa 22.11.2024, cit.: „ 83. Súd mal za to, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch nemožno vyvodiť len zo samotnej nesprávne transpozície smernice, bez ohľadu na následky dopadu vzniknutej ujmy na jednotlivé stránky života dotknutej osoby, závažnosť ujmy a okolnosti, na ktorých k nej došlo. Práca žalobcu nad rámec maximálneho týždenného pracovného času môže predstavovať určitú nemateriálnu ujmu, to však žalobcu nezaväzuje povinnosti preukázať vznik tejto nemajetkovej ujmy v jednotlivých oblastiach života a intenzitu zásahu, ako aj to, že napr. ospravedlnenie nie je dostatočne účinným a efektívnym prostriedkom na vyváženie či zmiernenie tejto vzniknutej ujmy. ... 85. V konaní bolo pre úspech žaloby potrebné, aby žalobca preukázal zásah (vrátane rozsahu tohto zásahu) do jeho osobnostnej sféry, teda do rodinných väzieb a zdravotného stavu v rozhodnom období a aby zároveň preukázal príčinnú súvislosť medzi prácou nad rámec maximálneho týždenného pracovného času v rozhodnom období a týmto zásahom. ... Žalobca v konaní nepreukázal taký zásah do súkromného alebo rodinného života, či neoprávnený zásah, ktorý by sa odrazil napríklad v medziľudských vzťahoch či nepriaznivom zdravotnom stave žalobcu v príčinnej súvislosti s výkonom práce. V dôsledku nesprávnej transpozície smernice bez ďalšieho nie je možné priznať nárok na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy.“ 48. Žalovaný zároveň podáva odvolanie aj proti tretiemu výroku napadnutého rozsudku. Žalovaný sa s týmto názorom súdu prvej inštancie nestotožňuje, nárok žalobcom bol nesprávne uplatnený a aj v danom prípade sa jedná o nesprávne právne posúdenie veci. V prípade, ak by odvolací súd vyhovel podanému odvolaniu žalovaného, tak tento výrok o trovách konania (ako závislý výrok) musí byť v celom rozsahu zmenený v prospech žalovaného. Ak odvolací súd dospeje k záveru, že žaloba nie je dôvodná, t. j. ak odvolací súd zmení prvý výrok napadnutého rozsudku, potom je tretí výrok napadnutého rozsudku (o trovách konania) potrebné rovnako zmeniť, nakoľko ide o závislý výrok, ktorý je priamo viazaný na úspech / neúspech žalobcu / žalovaného v tomto spore. Vzhľadom na vyššie uvedené, ako aj s poukazom na právny názor žalovaného v jeho všetkých doterajších písomných vyjadreniach, žalovaný navrhuje rozsudok mestského súdu zmeniť a žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietnuť a žalovanému priznať nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

49. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP. Odvolací súd sa oboznámil s obsahom spisu, vrátane všetkých písomných podaní strán doručených súdu aj v priebehu odvolacieho konania, odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky odvolateľa, spolu s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie a dospel k záveru, že rozhodnutie je potrebné zrušiť v napadnutej časti a aj vo výroku o trovách konania a vec vrátiť na ďalšie konanie.

50. V konaní sa žalobca domáhal proti žalovanému priznania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch na tom skutkovom základe, že porušením čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES dochádzalo v žalovanom období od apríla 2020 do marca 2023 k porušeniu práv žalobcu vyplývajúcich z únieového

práva a porušení jeho osobnostných práv a to k strate odpočinku a porušeniu jeho osobnostných práv, čím došlo k založeniu jeho nároku na náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy. Žalobca uviedol, že služobný čas príslušníka Hasičského a záchranného zboru je rozvrhnutý nerovnomerne tak, že sa skladal v roku 2020, 2021 zo 17 hodinových pracovných smien, po ktorých nasleduje určená 7 hodinová služobná pohotovosť na pracovisku, v roku 2022, 2023 zo 16 hodinových pracovných smien, po ktorých nasleduje určená 8 hodinová služobná pohotovosť na pracovisku, t.j. v rámci jednej pracovnej smeny strávi na pracovisku sústavne 24 hodín. Služobná pohotovosť je rozdelená na aktívnu časť (práca nadčas) a neaktívnu časť. Je určovaná na čas nočných hodín. V prípade vyhlásenia poplachu a počas služobnej pohotovosti sa mení na prácu nadčas. Žalobca sa musí aj v neaktívnej časti pohotovosti zdržiavať na pracovisku, nesmie sa vzdialiť a musí byť pripravený na vykonanie zásahu do 1 minúty. Napriek tomu sa neaktívna časť pracovnej pohotovosti nezapočítava do fondu pracovného času. Aj keď je reálne na pracovisku, v rámci fondu pracovného času sa mu toto nevykazuje. Potom sa javí, že jeho priemerný týždenný pracovný čas neprekračuje 48 hodín, čo je v rozpore so skutočnosťou. Jeho priemerný týždenný pracovný čas počas celého žalovaného obdobia značne presahuje nielen 40 hodinový týždenný služobný čas ale aj maximálne prípustný v dĺžke 48 hodín. Smernica je norma komunitárneho práva, ktorú je Slovenská republika povinná dodržiavať. Vychádza zo zásady prednosti komunitárneho práva a jeho priameho účinku, čím je založená absolútna a objektívna zodpovednosť štátu za škodu. Aktuálne znenie zákona o HaZZ umožňuje služobnému úradu rozvrhnúť služobný čas tak, že tento pravidelne prekračuje smernicou stanovený maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas. Zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva, že by služobná pohotovosť na mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť služobného času hasičov a čas služobnej pohotovosti sa tak nezapočítava do pracovného času príslušníka HaZZ. Služobný čas tak presahuje maximálnu hranicu stanovenú v čl. 6 písm. b) Smernice. Preto nebola správne implementovaná do právneho poriadku SR.

51. Žalobca si uplatňuje náhradu za žalované obdobie od apríla 2020 (splatná 10.05.2020) do marca 2023 (splatná 10.04.2023), kedy odpracoval v priemere pracovný čas 55,50 hodín týždenne. Jeho právo vyplývajúce zo smernice tak bolo a je sústavne porušované. Je porušované najmä jeho právo na ochranu zdravia, telesnej a psychickej integrity, spočívajúce v porušovaní jeho práva na primeranú dobu odpočinku, práva na súkromie a rodinný život a to v príčinnej súvislosti s tým, že reálne musí odpracovať viac ako by v zmysle smernice bol povinný. Práca hasiča je náročná, nasadzuje vlastný život, o to viac potrebuje dostatočný čas na odpočinok a regeneráciu. Negatívne následky sa prejavujú aj tým, že sa stará o chorú matku a čas, ktorý by jej mohol venovať venuje práci, často odpracuje až 8 hodín nad rámec maximálneho hodinového týždenného pracovného času. Následne sa vracia vyčerpaný a zostáva mu minimum voľného času, aby sa mohol venovať matke, domácnosti či osobným záľubám.

52. Súd prvej inštancie žalobcovi priznal nárok na zaplatenie sumy 2.000 eur, pričom výšku priznanej sumy zdôvodnil tým, že je odôvodnené okolnosťami daného prípadu, aby ujma, ktorá bola žalobcovi zo strany žalovaného spôsobená tým, že bolo porušené ustanovenie Smernice upravujúce maximálny rozsah týždenného pracovného času, bola žalobcovi nahradená v peniazoch, nakoľko nahradenie vzniknutej ujmy iným spôsobom predpokladaným zákonom nepovažoval súd za účelné. Nemajetkovú ujmu nie je podľa názoru súdu možné nahradiť inak aj z toho dôvodu, že uplynutý čas už nie je možné žalobcovi vrátiť a ani nie je možné, aby ho strávil inak. Práve peňažnú náhradu považoval súd v danom prípade za spôsobilú formu odškodnenia vzniknutej ujmy. Žalobca v danom prípade svoj nárok vyčíslil poukazujúc na odmenu, ktorá sa inak priznáva za výkon nariadenej pohotovosti podľa § 122 ods. 2 zákona o HaZZ. Presnú výšku určil ako súčin počtu odpracovaných hodín služobnej pohotovosti za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku a sumy zodpovedajúcej 35% peňažnej náhrady z príslušnej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50%-15%) a v prípade odpracovanej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 zákona o HaZZ za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku v čase pracovného pokoja ako súčin odpracovaných hodín v čase pracovného pokoja a sumy zodpovedajúcej 70% peňažnej náhrady z príslušnej hodinovej sadzby za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (100%-30%). V súvislosti s predmetným výpočtom žalovaný poukazoval, že žalobca sa domáha zaplatenia mzdových nárokov. Súd však uvádza, že bez ďalšieho len na základe spôsobu výpočtu požadovanej náhrady nemožno nárok žalobcu uplatnený v tomto konaní považovať za nárok vyplývajúci zo mzdových nárokov.

53. K uplatnenému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, v súvislosti s ustálením priznanej sumy nemajetkovej ujmy súd uviedol, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zákon ponecháva

na voľnej úvahe súdu, ktorý musí hodnotiť tak jednotlivé okolnosti, ako aj celkovú povahu konkrétneho prípadu (uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo 126/2007 zo dňa 30. apríla 2008), preto súd nie je žiadnym spôsobom viazaný tým, ako žalobca požadovanú náhradu určil/vypočítal/požadoval. Neexistuje paušálny vzorec výpočtu, resp. vyčíslenia nemajetkovej ujmy (nie je objektívne kvantifikovateľná), a preto sa spôsob ustálenia výšky nemajetkovej ujmy odvíja od konkrétnej povahy posudzovaného prípadu. Pri určovaní pracovnej pohotovosti spolu s určeným pracovným časom dochádzalo v prípade žalobcu opakovane k prekročeniu maximálneho limitu 48 hodinového priemerného týždenného pracovného času v rozhodnom období. Žalobca tak prišiel o hodiny voľného času, ktoré by inak mohol venovať rozvíjaniu svojich osobných a súkromných aktivít, alebo takých ktoré mohli byť venované fyzickej, psychickej relaxácii a odpočinku. Žalobca počas hodín pracovnej pohotovosti musí byť prítomný na svojom pracovisku, čo spôsobuje, že je oddelený od svojho súkromného prostredia. Prostredie, ktoré je pre žalobcu vytvorené za účelom oddychu na pracovisku, kde sa podľa jeho výpovede nachádza veľa rušivých elementov, nie je možné porovnávať s prostredím, ktoré má žalobca vytvorené vo svojom domove. Žalobca nemá možnosť venovať sa vo voľnom čase športovým aktivitám - ľadovému hokeju ako sám uviedol ani dobrovoľnej činnosti v rámci dobrovoľného hasičského zboru. V dôsledku nedostatku voľného času mu stroskotali dva partnerské vzťahy, preto žije sám. V dôsledku svojej práce musel zrušiť aj plánovanú dovolenku a robiť nadčasy.

54. Záver o dôvodnosti žaloby v časti, súd odôvodnil tým, že u žalobcu nesporne tým, že vykonáva svoju prácu nad čas povolený právom EÚ, ktorá vyžaduje, aby bol nepretržite dostupný a plne k dispozícii svojmu zamestnávateľovi, dochádza k zásahu do jeho práva na súkromie. Pre posúdenie miery závažnosti zásahu do práv žalobcu mali však vplyv aj tie skutočnosti, že žalobca ani len netvrdil, že by v dôsledku porušenia jeho práva zo strany žalovaného trpel nejakým zdravotným ochorením alebo to, že by nemal dostatok času adekvátne sa postarať o svoju chorú matku, ako to pôvodne uvádzal v podanej žalobe, keď navyše z jeho výpovede vyplynulo, že jej zdravotný stav, ako aj stav jeho otca je stabilizovaný a postupne sa lepší. Nepreukázal a ani netvrdil, že by zdravotný stav ktoréhokoľvek z jeho rodičov bol natoľko závažný, že by boli odkázaní na osobnú starostlivosť žalobcu. Je tiež potrebné uviesť, že z vyjadrení žalobcu nevyplývalo, že by mal deti, a že by v dôsledku vykonávania práce nad čas povolený právom EÚ bol ukrátený na čase, ktorý by mohol stráviť s nimi. Okrem svojich rodičov žalobca neuviedol žiadnych ďalších členov rodiny, či iných blízkych známych, vo vzťahu ku ktorým, by bolo možné badať nepriaznivé dôsledky porušovania jeho práv na maximálny pracovný čas a teda nepriaznivý vplyv na existujúce socializačné prostredie žalobcu.

55. Vychádzajúc z uvedeného preto súd po vykonanom dokazovaní považoval za primeranú peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy v prípade žalobcu sumu vo výške 2.000 eur, a v rozsahu prevyšujúcom súdom priznanú sumu 2.000 eur, súd podanú žalobu žalobcu zamietol ako nedôvodnú a prihladol pritom aj na rozhodnutia slovenských súdov v obdobných súdnych sporoch. Záver o dôvodnosti žaloby v časti, súd odôvodnil tým, že u žalobcu nesporne tým, že vykonáva svoju prácu nad čas povolený právom EÚ, ktorá vyžaduje, aby bol nepretržite dostupný a plne k dispozícii svojmu zamestnávateľovi, dochádza k zásahu do jeho práva na súkromie. Okrem toho súd vychádzal aj zo zistenia, že pre posúdenie miery závažnosti zásahu do práv žalobcu mali však vplyv aj tie skutočnosti, že žalobca ani len netvrdil, že by v dôsledku porušenia jeho práva zo strany žalovaného trpel nejakým zdravotným ochorením alebo to, že by nemal dostatok času adekvátne sa postarať o svoju chorú matku, ako to pôvodne uvádzal v podanej žalobe, keď navyše z jeho výpovede vyplynulo, že jej zdravotný stav, ako aj stav jeho otca je stabilizovaný a postupne sa lepší. Nepreukázal a ani netvrdil, že by zdravotný stav ktoréhokoľvek z jeho rodičov bol natoľko závažný, že by boli odkázaní na osobnú starostlivosť žalobcu. Je tiež potrebné uviesť, že z vyjadrení žalobcu nevyplývalo, že by mal deti, a že by v dôsledku vykonávania práce nad čas povolený právom EÚ bol ukrátený na čase, ktorý by mohol stráviť s nimi. Okrem svojich rodičov žalobca neuviedol žiadnych ďalších členov rodiny, či iných blízkych známych, vo vzťahu ku ktorým, by bolo možné badať nepriaznivé dôsledky porušovania jeho práv na maximálny pracovný čas a teda nepriaznivý vplyv na existujúce socializačné prostredie žalobcu.

56. Vzhľadom na takto odôvodnené rozhodnutie súdu prvej inštancie, odvolací súd zastáva názor, že žalovaný dôvodne namietal nepreskúmateľnosť, arbitrárnosť a nesprávnosť rozhodnutia súdu v danej veci.

57. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je v prvom rade skutočnosť, že morálna satisfakcia sa s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu javí ako nepostačujúca,

príčom v dôsledku zásahu musí dôjsť k zníženiu dôstojnosti alebo vážnosti fyzickej osoby v značnej miere. Posúdenie splnenia tejto podmienky je predmetom voľnej úvahy súdu, ktorý musí vychádzať z jednotlivých okolností, ako aj z celkovej povahy konkrétneho prípadu (uznesenie Ústavného súdu SR z 13. apríla 2011, sp. zn. III. ÚS 154/2011). Podľa ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov je objektívnym kritériom posúdenia dôvodnosti priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zistenie, či by za konkrétnej situácie, za ktorej k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, vzniknutú nemajetkovú ujmu vzhľadom na jej intenzitu, rozsah a trvanie ako závažnú, pocíťoval každý nachádzajúci sa na mieste a v postavení postihnutej fyzickej osoby.

58. Ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka nelimituje súd pri priznaní rozsahu náhrady nemajetkovej ujmy. Posúdenie týchto okolností ponecháva na úvahu súdu, ktorá však nemôže byť bezbrehá, ale musí spočívať na logických a legitímnych faktoch. Je nepochybné, že mantinely, v rámci ktorých by sa mala pohybovať takáto úvaha súdu, musia byť istým spôsobom dané, pričom táto ich danosť je závislá od individuality každého prípadu a zároveň musí byť podmienená dôvodmi, na ktorých sa priznanie zakladá (uznesenie Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 267/08).

59. Vo vzťahu k nemajetkovej ujme ďalej odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 23.01.2023 sp zn. 5Cdo/169/2021, v ktorom dovolací súd zdôrazňuje, že určenie výšky nemajetkovej ujmy nesmie byť svojvoľné, a uplatnenie voľnej úvahy sa tak nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu, vymykajúcou sa akejkoľvek kontrole. Je potrebné zohľadniť aj závery z judikatúry Ústavného súdu SR, konkrétne nálezu III. ÚS 754/2016 zo dňa 24.01.2017 a na nález nadväzujúcu judikatúru dovolacieho súdu, rozsudok 5Cdo/192/2021 zo dňa 15.12.2022. Z nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 754/2016 vyplýva, že významným je i to, že z hľadiska ústavnoprávneho je zodpovednosť štátu v týchto prípadoch konštruovaná ako objektívna absolútna zodpovednosť (štát sa jej nemôže zbaviť). Všeobecným súdom ako osobitnej a nezávislej zložke štátnej moci musí byť poskytnutý široký autonómny priestor na realizáciu voľnej úvahy. Pokiaľ majú potom závery takejto úvahy striktnú oporu vo vykonanom dokazovaní a úvaha všeobecného súdu je vyjadrená v podobe dostatočne, logicky a zrozumiteľne odôvodneného rozhodnutia, iba takýmto postupom môže dôjsť k nastoleniu spravodlivej rovnováhy medzi štátom ako škodcom a na druhej strane fyzickou osobou poškodenou jeho konaním na základných právach. Ústavný súd nespochybňuje potrebu zjednotenia rozhodovania o výške náhrady nemajetkovej ujmy. Nie je však možné mechanicky prevziať závery rozhodovacej praxe súdov iných štátov či Európskeho súdu pre ľudské práva, a to najmä s ohľadom na odlišnosť životnej úrovne v jednotlivých štátoch, ktorá rovnako tak musí byť zohľadnená, pokiaľ priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy má zodpovedať predstávam spravodlivosti a slušnosti v danom čase a na danom mieste. To však neznamená, že takúto rozhodovaciu prax týchto orgánov by nebolo na mieste zohľadniť.

60. S vyššie uvedeným názorom sa odvolací súd plne stotožňuje, avšak záver vyslovený súdom prvej inštancie v otázke výšky nemajetkovej ujmy nepovažuje odvolací súd za dostatočný, resp. náležite zdôvodnený. Formulácia zvolená súdom prvej inštancie je zmätočná a nezrozumiteľná, nie je z nej zrejmé, z akých kritérií vychádzal. V odôvodnení odkazuje len na rozhodnutia slovenských súdov v obdobných súdnych sporoch a v danej veci uviedol, že u žalobcu nesporne tým, že vykonáva svoju prácu nadčas povolený právom EÚ, ktorá vyžaduje, aby bol nepretržite dostupný a plne k dispozícii svojmu zamestnávateľovi, dochádza k zásahu do jeho práva na súkromie. Zároveň však vychádzal aj zo zistenia, že pre posúdenie miery závažnosti zásahu do práv žalobcu mali však vplyv aj tie skutočnosti, že žalobca ani len netvrdil, že by v dôsledku porušenia jeho práva zo strany žalovaného trpel nejakým zdravotným ochorením alebo to, že by nemal dostatok času adekvátne sa postarať o svoju chorú matku, ako to pôvodne uvádzal v podanej žalobe, keď navyše z jeho výpovede vyplynulo, že jej zdravotný stav, ako aj stav jeho otca je stabilizovaný a postupne sa lepší. Nepreukázal a ani netvrdil, že by zdravotný stav ktoréhokoľvek z jeho rodičov bol natoľko závažný, že by boli odkázaní na osobnú starostlivosť žalobcu. Je tiež potrebné uviesť, že z vyjadrení žalobcu nevyplývalo, že by mal deti, a že by v dôsledku vykonávania práce nad čas povolený právom EÚ bol ukrátený na čase, ktorý by mohol stráviť s nimi. Okrem svojich rodičov žalobca neuviedol žiadnych ďalších členov rodiny, či iných blízkych známych, vo vzťahu ku ktorým, by bolo možné badať nepriaznivé dôsledky porušovania jeho práv na maximálny pracovný čas a teda nepriaznivý vplyv na existujúce socializačné prostredie žalobcu.

61. Odvolací súd preto po preskúmaní rozsudku a jeho odôvodnenia nemal možnosť zistiť, na základe čoho a z akého dôvodu súd prvej inštancie žalobe v časti vyhovel, keď v odôvodnení uvádza, že žalobca v konaní netvrdil a ani nepreukázal a ani neuviedol nepriaznivé dôsledky porušovania jeho práv.

62. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie o primeranosti priznanej sumy iba na všeobecných záveroch, že žalobca bol ukrátený o hodiny voľného času, pričom však platí, že úvahy súdu prvej inštancie musia byť v odôvodnení rozsudku uvedené s poukazom na zistený skutkový stav tak, aby boli stranami sporu, ako aj odvolacím súdom preskúmateľné. Otázka výšky náhrady nemajetkovej ujmy je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Každé jedno rozhodnutie o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady. Takto formulovaný záver hodnotí odvolací súd ako nedostatočný, porušujúci právo na spravodlivý proces. Iba samotná nesprávna transpozícia smernice, v dôsledku ktorej u žalobcu došlo k prekročovaniu maximálneho týždenného fondu pracovného času, nemôže odôvodňovať nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch bez toho, aby súd mal na základe dostatočne vykonaného dokazovania preukázaný vznik konkrétnych nepriaznivých následkov, ktoré mali v súvislosti s tým vzniknúť a pokiaľ súd prvej inštancie v danej veci zistil, ako uviedol aj v odôvodnení rozsudku, že žalobca také konkrétne nepriaznivé následky ani netvrdil, ani nepreukázal, jeho záver o úspechu žalobcu v sume 2000 eur v tomto konaní, je nepreskúmateľný a poukázanie iba na závery v obdobných veciach, ktoré prejednávali iné súdy je neprípustné. Ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie v tejto veci, ... „Záver o dôvodnosti žaloby v časti, súd odôvodnil tým, že u žalobcu nesporne tým, že vykonáva svoju prácu nad čas povolený právom EÚ, ktorá vyžaduje, aby bol nepretržite dostupný a plne k dispozícii svojmu zamestnávateľovi, dochádza k zásahu do jeho práva na súkromie.“ Takýto záver súdu potom možno hodnotiť ako nepreskúmateľný, pretože automaticky, bez tvrdenia a preukázania dôvodov, nemôže byť preukázaná ujma na osobnostných právach žalobcu. K tomu, aby bol žalobca úspešný a to aj len čiastočne, ako v danej veci, nestačí iba preukázať nesprávne transponovanie smernice, ale je potrebné najmä preukázať ujmu, ktorá mu mala vzniknúť a tiež preukázať príčinnú súvislosť medzi nesprávnym transponovaním smernice a vznikom nemajetkovej ujmy. Nebolo preto postačujúce, ako uviedol súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku ohľadne úspechu žalobcu v časti veci, že u žalobcu nesporne tým, že vykonáva svoju prácu nad čas povolený právom EÚ, ktorá vyžaduje, aby bol nepretržite dostupný a plne k dispozícii svojmu zamestnávateľovi, dochádza k zásahu do jeho práva na súkromie.

63. Skutkovo podobný prípad bol prejednaný napríklad Krajským súdom v Košiciach, sp. zn. 6Co/66/2023 zo dňa 19.06.2023, pričom vyslovil názor, že: „Súdna prax pri posudzovaní nároku na náhradu škody vychádza z ustanovení § 11 až § 13 OZ a po zistení zásahu do osobnostnej sféry žalobcov porušením práva EÚ súdy použijú ust. § 11 až § 13 OZ pre stanovenie rozsahu a spôsobu náhrady ako nemajetkovej ujmy v peniazoch. Vychádzajú pritom aj z kritérií na stanovenie výšky takejto náhrady analogicky ako v prípadoch ochrany osobnosti. Prihliadajú teda na závažnosť ujmy, ktorá zásahom do práva žalobcov na odpočinok, súkromie a rodinný život vznikla, na následky takýmto zásahom vyvolané, na okolnosti zásahu a pri svojej úvahe vychádzajú tiež z náhrady nemajetkovej ujmy, priznanej všeobecne súdmi v iných prípadoch, keď súdy aplikujú ust. § 13 OZ a zohľadňujú právoplatne priznané náhrady nemajetkovej ujmy v iných rozhodnutiach v skutkovo a právne obdobných sporoch.“, a teda v danom spore dospel odvolací súd rovnako k názoru, že vec je potrebné súdu prvej inštancie vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pretože v odôvodnení sa súd rozhodujúci o uplatnenom nároku nevysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami potrebnými pre rozhodnutie o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy.

64. Súd prvej inštancie v danej veci sa vo svojom rozhodnutí nedostatočne zaoberal posudzovaním kritérií stanovených zákonom a vyplývajúcich z príslušnej judikatúry, vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, najmä závažnosťou ujmy, ktorá žalobcovi vznikla a následkami, ktoré sa prejavili v súkromnom živote žalobcu, prípadne dopadom na jeho zdravotný stav a sociálne pomery, napriek skutočnosti, že žalovaný vo svojich podaniach na rozhodovaciu prax v skutkovo a právne podobných veciach poukazoval.

65. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu a preskúmaní napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že toto rozhodnutie trpí vadou nepreskúmateľnosti, nakoľko súd prvej inštancie svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil, čím porušil právo strán sporu na spravodlivý proces.

66. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky

poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

67. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu. Povinnosťou súdu je rozsudok odôvodniť spôsobom, uvedeným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Iba takéto rozhodnutie je preskúmateľné a účastníkom konania umožňuje posúdiť postup súdu. Keďže súd prvej inštancie podľa uvedeného ustanovenia nepostupoval, obmedzil strany sporu v ich práve na spravodlivé súdne konanie a pri podaní opravného prostriedku vo vzťahu k zákonom vymedzeným odvolacím dôvodom, v dôsledku čoho im odňal možnosť konať pred súdom. Podľa názoru odvolacieho súdu, je v danej veci nevyhnutné zdôrazniť, že povinnosťou súdu v civilnom konaní je riadne a dostatočne zistiť skutkový stav veci, aby mohol vo veci rozhodnúť.

68. Čo sa týka pasívnej vecnej legitímácie, ktorú žalovaný v tomto prípade namieta, odvolací súd uvádza, že Slovenská republika, v zastúpení Ministerstvom vnútra SR, predstavuje garanta riadnej transpozície Smernice do zákona č. 315/2001 Z. z., pokiaľ ide o nezapočítanú pracovnú pohotovosť príslušníka HaZZ na pracovisku počas jej neaktívnej časti do pracovného času, keďže absentujúca alebo nesprávna transpozícia smernice EÚ do noriem vnútroštátneho práva je výsledkom zákonodarného a legislatívneho procesu. Ide teda o objektívnu zodpovednosť štátu, ktorá tu existuje bez ohľadu na to, ktorý konkrétny verejný orgán sa porušenia práva EÚ dopustil, resp. ktorý z orgánov by mal povinnosť škodu podľa vnútroštátnych noriem nahradiť, a teda poukazujúc na uvedené, pasívna vecná legitímácia žalovaného je v predmetnom spore daná.

69. Odvolacej námietke žalovaného, podľa ktorej posudzovanie súladu slovenských zákonov alebo iných všeobecne záväzných právnych predpisov platných na území Slovenskej republiky so smernicou Európskej únie nespadá do kompetencie súdu prvej inštancie, nie je možné vyhovieť. Súd je vždy povinný vykladať vnútroštátne právne predpisy v súlade s právom EÚ a tým je nepochybne daná jeho právomoc posudzovať súlad vnútroštátnych právnych predpisov s právom EÚ a aj právomoc v prípade zistenia tohto nesúladu neaplikovať vnútroštátnu právnu normu, odporujúcu právu Európskej únie. Nedôvodná je preto odvolacia námietka žalovaného o prekročení právomoci súdu, pokiaľ ako predbežnú otázku skúmal, či došlo k prevzatiu Smernice do zákona 315/2001 Z. z. a či došlo k prevzatiu spôsobom, ktorý zaručuje právo priznané jednotlivcovi touto Smernicou na 48 hodinový týždenný pracovný čas.

70. Súdny dvor EÚ rozhodol, že Smernica 2003/88/ES sa má uplatniť na činnosti hasičského zboru, aj keď sú vykonávané zásahovými silami v teréne a nezáleží na tom, či sú zamerané na boj proti požiarom alebo na poskytnutie pomoci iným osobám, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním im zvereným a to aj vtedy, keď zásahy, ku ktorým môžu tieto činnosti viesť, sú svojím charakterom nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov určitým rizikám.

71. V záujme vysporiadania sa s odvolacími námietkami žalovaného považoval odvolací súd za potrebné vyjadriť sa aj k odvolacej námietke vo vzťahu k výroku o trovách konania. Odvolací súd dáva do pozornosti, že v prípade, ak výška plnenia závisí od rozhodnutia súdu, nemožno zaťažiť stranu sporu procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu. Vychádzajúc z toho, že výška nemajetkovej ujmy je stanovená na základe úvahy, pri priznávaní nároku na náhradu trov konania je potrebné osobitne vyhodnotiť úspech v časti nároku na náhradu škody, zatiaľ čo pri posudzovaní úspechu v časti nemajetkovej ujmy, je potrebné prihliadnuť na to, že žalobca bol nepochybne úspešný plne čo do základu, a to bez ohľadu na to, či súd vo zvyšku nárok na náhradu nemajetkovej ujmy zamietol.

72. S prihliadnutím na uvedené, odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku a súčasne aj vo výroku o trovách konania v súlade s ustanovením § 396 ods. 3 C.s.p. Zákoným dôvodom pre zrušenie rozhodnutia podľa tohto ustanovenia, je existencia vady konania, ktorá sa prejavila v takom nesprávnom procesnom postupe, ktorým súd znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ktorého základný rámec je obsiahnutý v článku 6

ods. 1 Dohovoru. Toto právo je podľa judikatúry Ústavného súdu SR implikované aj v článku 46 ods. 1 Ústavy SR. Jednotlivé čiastkové práva, ktoré tvoria obsah práva na spravodlivý proces, je možné vyvodiť predovšetkým z rozhodovacej činnosti ESLP. Patrí sem najmä právo na prístup k súdu, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na verejnosť konania a rozhodovania, právo na rozhodnutie v primeranej lehote a právo na spravodlivé prejednanie veci. Do tohto práva na spravodlivé prejednanie veci patrí aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

73. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

74. V zmysle uvedeného ustanovenia, odôvodnenie rozhodnutia musí sledovať účel vyložiť opodstatnenosť, zákonnosť a spravodlivosť tohto záverečného úsudku súdu. Odôvodnenie rozhodnutia je aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia, z hľadiska možnosti preskúmania rozhodnutia na podklade oprávneho prostriedku.

75. Nedostatok alebo nezrozumiteľnosť dôvodov rozhodnutia predstavuje závažné procesné pochybenie súdu, spočívajúce v odňatí možnosti konať pred súdom. O odňatie možnosti konať pred súdom ide v prípade nesprávneho postupu súdu v civilnom konaní, ktorým (postupom) sa strane sporu odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia subjektu civilného konania, ktoré mu priznáva platná právna úprava, za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

76. V ďalšom konaní súd prvej inštancie vykoná dokazovanie v dostatočnom rozsahu, zhodnotí zistený skutkový stav veci a na základe právneho posúdenia veci znovu rozhodne a svoje rozhodnutie odôvodní tak, aby bolo v súlade s uvedenými zákonnými ustanoveniami s poukazom na ustanovenie § 220 ods. 2 CSP a tiež aby bolo aj preskúmateľné v prípadnom odvolacom konaní. Súd prvej inštancie určí, či a aká výška nemajetkovej ujmy je primeraná okolnostiam prejednávanej veci, prihliadne na závažnosť ujmy, ktorá žalobcovi vznikla, prihliadne na následky, ktoré boli takýmto zásahom vyvolané v osobnom i rodinnom živote žalobcu, ktoré musí žalobca nielen tvrdiť, ale aj preukázať, prípadne aký mali dopad na jeho zdravotný stav a sociálne pomery a zhodnotí všetky ďalšie okolnosti neoprávneného zásahu.

77. Podľa § 396 ods. 3 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

78. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 CSP).

(1) Dovolanie podľa § 421 odsek 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).